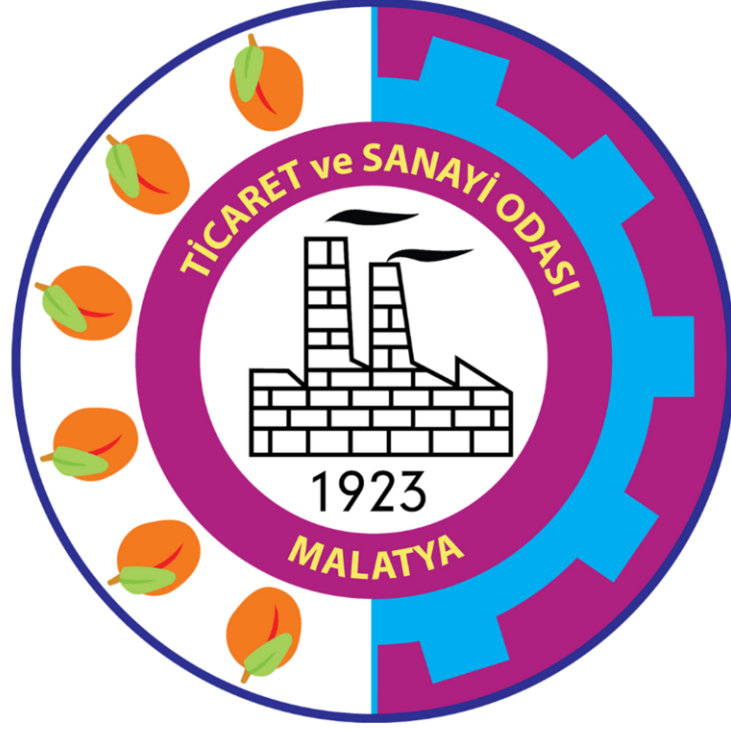

2023 ŞUBAT AYI

DÜNYA, TÜRKİYE VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ
GELİŞMELER

Hazırlayan

Prof. Dr. Yusuf Cahit ÇUKACI

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler

2-8 Şubat 2023

1-Deprem bölgesinde olağanüstü hal kararı, Resmi Gazete’de yayımlandı. Cumhurbaşkanı Kararına göre, OHAL Anayasa'nın 119. maddesi ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi kapsamında alınmıştır. OHAL; Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da 3 ay süreyle uygulanacaktır. ¹

2-TBB, ödeme gücü çekenlere 6 ay erteleme kararı aldı. Türkiye Bankalar Birliği (TBB), yaşanan deprem felaketi sonrası yaptığı açıklamada, deprem bölgelerinde yaşanan sorunların hafifletilmesine katkıda bulunulması, bankacılık hizmetlerinin kesintisiz olarak sürdürülmesi ve ihtiyaç duyulacak desteğin sağlanması amacıyla yapılabileceklerin görüşüldüğünü belirterek prensip kararları aldıklarını ifade etmiştir. Bu çerçevede, (i) depremin bölge ekonomisinde yol açtığı olumsuz etkilere maruz kalan, ödeme güçleri olumsuz etkilenen banka müşterilerinin, talepleri halinde, bankalara olan vadesi gelmiş veya 6 ay içinde vadesi gelecek borçlarının vadesinin bugünden itibaren 6 ay sonraya kadar ötelenmesine, (ii) borçların ödenmesinde ve/veya kendilerine finansman olanakları sağlanmasında, müşteri özelinde değerlendirilmek üzere gerekli ek kolaylıkların sağlanması hususlarında üyelere tavsiyede bulunulmasına, (iii) mücbir halin yaşandığı mahalde ikametgâhı/işyeri adresi veya şubede hesabı bulunan müşterilerin kredi risk, kredi ödeme, senet ve çek işlemlerine ilişkin bildirimlerinin, Risk Merkezi mücbir hal düzenlemesi çerçevesinde yapılması hususunda gerekli hassasiyetin gösterilmesi için Risk Merkezi Üyelerinin bilgilendirilmesine ve (iv) felaketten etkilendiklerini, düzenlemelere uygun olarak belgeleyen banka müşterilerinin taleplerini bankalara iletmeleri hususunda kamuoyuna bilgi verilmesine karar verildiği belirtilmiştir. ²

3-TBB, deprem bölgesindeki ortak ATM’lerden yapılacak işlemlerden ücret alınması yönünde prensip kararı aldı. Türkiye Bankalar Birliği (TBB), yaşanan deprem felaketi sonrası yaptığı açıklamada, depremden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa illerinde bulunan ortak ATM’lerden yapılacak işlemlerden ücret tahsis edilmemesi yönünde prensip kararı aldığını duyurmuştur. Ayrıca, bankacılık sektörünün depremden etkilenen bölgeleri yakından takip ettiğini ve ihtiyaç duyulacak desteğin sağlanması amacıyla kamu otoriteleriyle işbirliği halinde gerekli çalışmaları sürdürmeye devam ettiğini belirtmiştir. ³

4-Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca (BDDK), Kahramanmaraş merkezli toplamda 10 ili etkileyen depremlerden etkilenen vatandaşlar için mevcut ve yeni kredilerde 6 Şubat'tan itibaren 6 ay boyunca vade ve taksit kolaylığı imkanı tanındı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu yaptığı toplantı sonrası Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa’da meydana gelen deprem felaketi nedeniyle, 06.02.2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, 6 ay süre ile 10 ildeki yeni kullanılacak veya yeniden yapılandırılacak kredilerin vadelerinin “konut, taşıt ve tüketici kredilerine ilişkin sınırlamalar” dahil yönetmeliklerde

¹ Anayasanın 119 uncu Maddesi ile 2935 Sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 3 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendine Göre Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İllerinde 8/2/2023 Çarşamba Günü Saat 01.00’den İtibaren Üç Ay Süreyle Olağanüstü Hal İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6785). Resmi Gazete, Sayı: 32098. (8 Şubat 2023). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230208-1.pdf>

²TBB, Depremden Etkilenen Banka Müşterilerine Yönelik Alınan Yönetim Kurulu Kararına İlişkin Kamuoyu Duyurusu (6 Şubat 2023).https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/Dokuman/8894/TBB_KD_060223.pdf

³TBB, Depremden Etkilenen Bölgelerde Yapılacak ATM İşlemleri Hakkında Kamuoyu Duyurusu (6 Şubat 2023).https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/Dokuman/8895/TBB_KD_2_060223.pdf

belirlenen sürelerle tabi olmaksızın ve ödemesiz dönemlerin uygulanması da dahil olmak üzere bankalarca belirlenmesine karar vermiştir.⁴

5-SPK, depo şartı uygulamasını kaldırdı. Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), yaşanan deprem felaketi sonrası yaptığı açıklamasında, aracı kurumların kendi risk politikalarına uygun düştüğü ölçüde ve müşteri talepleri de olabildiğince gözetilerek, kredili işlemler, VİOP ve kaldıraçlı işlemlerle ilgili mevzuatta yer alan hükümlerin esnek bir şekilde uygulanabileceğini duyurmuştur. Esneklik getirilmesine karar veriler uygulamalar şöyle belirtilmiştir: 6 Şubat ve öncesi kredili olmayan bir alım emri nedeniyle müşterinin ödemekle yükümlü olduğu tutarın tamamının veya bir kısmının takas günü itibarıyla tevdi edilmemesi veya söz konusu tutarın takas tarihi itibarıyla müşterinin aracı kurum nezdindeki hesabında bulunmaması", "kredili sermaye piyasası aracı işlemlerinin devamı süresince özkaynak oranının asgari yüzde 35 olması", "kredili olarak alınan ve özkaynak olarak verilen sermaye piyasası araçlarını satarak krediyi kapatma yetkisi ve özkaynak tamamlama bildirimi gönderilmiş müşterinin hiçbir alım emrinin, bildirim gününden özkaynak tamamlanıncaya kadar geçecek süre boyunca yerine getirilmemesi", "6 Şubat ve öncesi açılmış VİOP pozisyonlarından kaynaklanan teminat tamamlama çağrılarının kredilendirilememesi", "6 Şubat ve öncesi açılmış Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerine ilişkin pozisyonlara yönelik sürdürme teminatı ve otomatik pozisyon kapatma oranları." Kredili işlemlerle ilgili maddeler 10 Mart'a, VİOP ve kaldıraçlı işlemleriyle ilgili maddeler ise 24 Şubat'a kadar esnek bir şekilde uygulanabilecektir.

6-TCMB, deprem bölgesindeki firmaların reeskont kredileri ile Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) geri ödemelerinin vadelerinin uzatılmasına karar verdi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), yaşanan deprem felaketi sonrası yaptığı açıklamasında, deprem/afet bölgesindeki illerde (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa) kurulu firmaların; (i) 6 Şubat 2023 (dahil) ile 30 Nisan 2023 (dahil) tarihleri arasındaki ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredileri ile yatırım taahhütlü avans kredileri geri ödemelerine 180 güne kadar faizsiz olarak vade uzatımı imkânı tanındığını, (ii) 6 Şubat 2023 (dahil) tarihi öncesinde kullanılmış olan ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredilerine 6 ay ilave ihracat ve döviz kazandırıcı hizmet taahhüdü kapatma süresi verildiğini duyurmuştur.⁵

7-TCMB deprem bağış hesaplarına para transferlerine ilişkin basın duyurusu yayımladı. Yapılan açıklamada meydana gelen depremlere yönelik AFAD ve Kızılay gibi yardım kuruluşları başta olmak üzere deprem bağış hesaplarına yapılan para transferlerinde ücret alınmaması yönünde Türkiye 5 Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı, Karar Sayısı: 10503. (7 Şubat 2023). <https://www.bddk.org.tr/Mevzuat/DokumanGetir/1159> 6 TCMB, Deprem Bölgesindeki Firmaların Reeskont Kredileri ile Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) Geri Ödemelerinin Vadelerinin Uzatılmasına İlişkin Basın Duyurusu (Sayı: 2023-08). <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Duyurular/Basin/2023/DUY2023-08> 3 Bankalar Birliği (TBB) ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) üyesi bankalara talimat gönderildiği belirtilmiştir.⁶

8-Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kahramanmaraş merkezli depremlerin etkilediği bölgelerde ikameti bulunanların, raporlu ilaçlar ve tıbbi malzemelerini bir defaya mahsus

⁴BDDK, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı, Karar Sayısı: 10503. (7 Şubat 2023). <https://www.bddk.org.tr/Mevzuat/DokumanGetir/1159>

⁶ TCMB, Deprem Bağış Hesaplarına Yapılan Para Transferlerine İlişkin Basın Duyurusu (2023-09). (6 Şubat 2023).

reçetesiz temin edebileceğini bildirdi. Bakanlıktan yapılan açıklamada, depremler nedeniyle Adana, Adıyaman, Kahramanmaraş, Hatay, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da yaşayan vatandaşların, sağlık hizmeti alımlarındaki yaşanacak mağduriyetlerinin önlenmesi açısından birtakım tedbirler alındığı belirtilmiştir. Bu kapsamda afet bölgesinde ikameti bulunan sosyal güvenlik kapsamındaki kişiler, sağlık raporu karşılığında alınacak ilaç ve sürekli kullanılan tıbbi malzemelerini bir defaya mahsus Sağlık Uygulama Tebliği kuralı kapsamında reçetesiz temin edebilecektir. Ayrıca, afet bölgesinde bulunan vatandaşlar, SGK ile sözleşmeli sağlık kurumlarına yaptıkları müracaatlarında muayene katılım payından muaf tutulacaktır. Sosyal güvenlik kapsamındaki kişiler, kurum ile sözleşmeli eczanelerden alacakları ilaçlar ve tıbbi malzemeler için ilaç, reçete ve tıbbi malzeme katılım payı da ödemeyecektir. ⁷

9-Kamu İhale Kurumu (KİK), Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen illerde 7-17 Şubat tarihlerinde yapılacak ihalelerin, ihale tarihinden itibaren 2 hafta sonra aynı saatte yapılmak üzere ertelendiğini duyurdu. Kamu İhale Kurumu (KİK) tarafından yapılan yazılı açıklamaya göre, Kahramanmaraş merkezli depremlerden (mücbir sebep) etkilenen illerde (Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Malatya, Osmaniye, Hatay ve Kilis) yapılacak ihaleler ertelenmiştir. İhale tarihi 7-17 Şubat tarihlerinde (bu tarihler dahil) olan ihaleler, ihale tarihinden itibaren 2 hafta sonra aynı saatte yapılacaktır.

10-Ülke genelindeki okullarda 13 Şubat, afet bölgesindeki okullarda 20 Şubat'a kadar eğitim öğretime ara verilmiştir. ⁸

11-Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu'nun yurt dışında ilaç teminine yönelik yönetmeliği yayımlandı. Yönetmeliğe göre, yurt dışı ilaç tedarikçileri ilgili yükümlülükleri karşılamak kaydıyla temsilci olabileceklerdir. Beşeri tıbbi ürünlerin temsilcisinin ilgili beşeri tıbbi ürün için yönetmelik kapsamında Türkiye'de yürütülecek faaliyetler için münhasıran tek yetkili olması zorunlu tutulmuştur. Yurt dışından toplu ilaç temini için başvurular Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu tarafından yayımlanan kılavuza uygun olarak yalnızca hastaneler tarafından yapılacaktır. Toplu temin istisna olmak kaydıyla yurt dışından ilaç temini kapsamında herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından kuruma direkt başvuru yapılamayacaktır. ⁹

⁷ T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Doğal Afet Bölgesinde İlaç Temini ve Reçete Uygulamaları Hakkında Duyuru. (8 Şubat 2023). <https://www.csgb.gov.tr/haberler/dogal-afet-bolgesinde-ilac-temini-ve-receteuygulamaları-hakkında-duyuru-1/>

⁸ Kamu İhale Kurumu, 6/2/2023 Tarihinde Ülkemizde Meydana Gelen Depremlerden Etkilenen İllerde Yapılacak İhalelere İlişkin Duyuru. (6 Şubat 2023). https://www.ihale.gov.tr/Duyuru/546/622023_tarihinde_ulkemizde_meydana_gelen_depremlerden_etkilenen_illerde_yapilacak_ihalelere_iliskin_duyuru.html

⁹ T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Afet Bölgesindeki İllerde Eğitime 20 Şubat'a Kadar Ara Verildi. (7 Şubat 2023). <https://www.meb.gov.tr/afet-bolgesindeki-illerde-egitime-20-subata-kadar-ara-verildi/haber/28965/tr> 11 Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumundan: Yurt Dışından İlaç Temini Yönetmeliği. Resmi Gazete, Sayı: 32093. (3 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230203-6.htm>

9-15 Şubat 2023

1. Depremzedelerin kefalet kooperatifleri veya Halkbank'tan kullandıkları düşük faizli kredi borçlarının ertelendiği açıklandı. Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle zarar gören esnaf ve sanatkarların, esnaf kredi ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle veya doğrudan Halkbank'tan kullandıkları düşük faizli kredi borçlarının 6 ay ertelenmesi kararlaştırılmıştır. Konuya ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanmıştır. Kararla, depremde etkilenen 10 ilde faaliyet gösteren, işleri zarar gören veya faal şekilde esnaflığı devam ettiremeyen esnaf ve sanatkarların, Halkbank tarafından Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliğine (TESKOMB) bağlı bölge birliklerine ortak olan esnaf ve sanatkarlar kredi ve kefalet kooperatifleri (ESKKK) kefaletiyle veya doğrudan düşük faizli kredi kullandırılmasına ilişkin kararlar kapsamındaki kredi borçlarının ertelenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Esnaf ve sanatkarların karar kapsamındaki borçlarından, vadesi/taksit vadesi/hesap devresi henüz gelmemiş olmakla birlikte 6 Şubat'tan itibaren 6 ay içinde dolacak olan veya 6 Şubat itibarıyla vadesinden itibaren 90 günlük bekleme süresi içerisinde olan kredi borçları, başvuru şartı aranmadan vadesinde ilgili mevzuatına göre faiz tahakkuk ettirilerek vade tarihinden itibaren 6 ay süreyle ertelenecektir. Tahakkuk edecek bu faiz tutarı Hazine ve Maliye Bakanlığınca karşılanacaktır. Buna bağlı olarak, kredi itfa tablosu doğrultusunda, kalan tüm taksitler de 6 ay ötelenecektir.¹⁰

2. Deprem sonrasında ihtiyaçların karşılanması için ön mali kontrole tabi harcamalarda limit yükseltildi. Hazine ve Maliye Bakanlığının internet sitesinde yayımlanan genelgeye göre, depremlerle ilgili alımlarda harcama sürecini hızlandırmak amacıyla mali hizmetler birimince zorunlu olarak ön mali kontrole tabi tutulması gereken harcamalara ait limit artırılmıştır. OHAL dönemi için geçerli uygulama kapsamında, söz konusu limitler mal ve hizmet alımları için 15 milyon lira, yapım işleri için 45 milyon lira olarak uygulanacaktır.¹¹

3. Prefabrik yapı ve konteynerlerin, depremde etkilenen 10 ilde afetzedeler ile ilgili kurum ve kuruluşlara tesliminde KDV oranı yıl sonuna kadar yüzde 18'den yüzde 1'e düşürüldü. Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Düzenlemeye göre, prefabrik yapı ve konteynerlerin, depremde etkilenen ve OHAL uygulamasının yürürlükte olduğu 10 ilde afetzedeler ile ilgili kurum ve kuruluşlara tesliminde KDV oranı yıl sonuna kadar yüzde 18'den yüzde 1'e düşürülmüştür.¹²

4. Mali Suçları Araştırma Kurulu, OHAL illerindeki maaş ödemelerine ilişkin yeni düzenlemeyi duyurdu. Resmi Gazete'de yayımlanan Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği'ne göre maaş ödemelerinde sıkıntı yaşanmaması adına OHAL ilan edilen illerde depremzedeler 08.02.2023 den

¹⁰ 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremler Nedeniyle Zarar Gören Bazı İllerdeki Esnaf ve Sanatkarların, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketince Düşük Faizli Kredi Kullandırılmasına İlişkin Kararlar Kapsamındaki Kredi Borçlarının Ertelenmesine Dair Karar (Karar Sayısı: 6789). Resmi Gazete, Sayı: 32104 (Mükerrer). (14 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230214M1-1.pdf>

¹¹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Depremler Sonucunda Ortaya Çıkan İhtiyaçların Karşılanmasına Yönelik Ön Mali Kontrol Tutarlarının Güncellenmesi. (10 Şubat 2023). <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2023/02/deprem-omk-tutar.pdf>

¹² Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 6790). Resmi Gazete, Sayı: 32104 (Mükerrer). (14 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230214M1-2.pdf>

itibaren 1 ay süreyle kimliklerini gösterir herhangi bir belgeyle, mümkün olmaması durumunda kişinin beyan ettiği kimlik bilgilerinin kontrolü ile kontrol edilmesi ile işlem yapılması sağlanacaktır.¹³

5. Gelir İdaresi Başkanlığı, deprem nedeniyle yapılan bağış ve yardımların vergi mevzuatı karşısındaki durumuna ilişkin açıklamada bulundu. Depremlerden etkilenen afetzedeler için AFAD Başkanlığınca ilan edilen hesaplara yapılan nakdi bağış ve yardımların tamamı gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince indirim konusu yapılabilecektir. Aynı şekilde, Türk Kızılay tarafından ilan edilen hesaplara yapılan nakdi bağışların tamamı da indirime konu edilebilecektir. Bağışların indirilebilmesi için ödemeye ilişkin banka dekontları yeterli olacaktır.¹⁴

6. BDDK, depremlerin olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla bölgede yerleşik kişilere yönelik aldığı kurul kararlarını yayımladı. Buna göre, kredi kartlarında uygulanan limite bağlı yüzde 20 ve yüzde 40 oranındaki asgari tutar ayrımı kaldırılmış, herhangi bir limit ile ilişkilendirilmeksizin asgari tutar, dönem borcunun yüzde 20'si olarak belirlenmiştir. Kredi kart limiti tespit edilirken bankalarca dikkate alınan sınırlar yükseltilmiş, yeni düzenleme ile bankalarca toplam kart limiti, ilk yıl için ilgilinin aylık ortalama net gelirinin dört katını, ikinci ve sonraki yıllar için ise sekiz katını aşamayacaktır. Asgari tutarı ödenmeyen kredi kartlarının nakit kullanımına, mal ve hizmet alımına kapatılmasına, iptaline ve borcun tamamı ödeninceye kadar yeni kredi kartı düzenlenmemesine ilişkin husus bankaların ihtiyarına bırakılmıştır. Kart borçlarının ötelendiği süre boyunca asgari tutar da dahil olmak üzere bankaların alacaklarını talep etmeyerek ödemesiz dönemler tanımlayabilmelerine imkan sağlanmıştır. Ayrıca, aylık veya yıllık ortalama gelir düzeyinin tespit edilememesi durumunda gerçek kişilerin edinebilecekleri kredi kartlarının toplam limiti 2000 TL'den 5000 TL'ye yükseltilmiş; bankalar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici ve taşıt kredilerinin anapara ve faiz ödemelerinin müşterilerin talebi üzerine ertelenmesi halinde erteleme süresinin, ilgili mevzuatta belirlenen vade sınırlarının dikkate alınmamasına karar verilmiştir.¹⁵

7. SPK deprem bölgesinde bulunan müşterilerin, depremlerin yaşandığı tarih olan 6 Şubat'tan itibaren oluşan temerrüt durumlarında, 30 Haziran'a kadar işlem tesis edilmemesine karar verdi. 6 Şubat'ta Türkiye'yi sarsan depremlere rağmen ancak Borsada işlemler 8 Şubat'ta durdurulurken, bu arada oluşan yatırımcı mağduriyetlerini telafi edebilmek için Sermaye Piyasası Kurulu bir dizi tedbir açıklamıştır. Buna göre deprem bölgesinde bulunan müşterilerin, depremlerin yaşandığı tarih olan 6 Şubat'tan itibaren oluşan temerrüt durumlarında, 30 Haziran'a kadar işlem tesis edilmemesine karar vermiştir. İlgili düzenleme kapsamında 10 Nisan 2023 tarihine kadar; aracı kurumlarca, portföy büyüklüğü 1 milyon TL ve altında olan müşterilere uygulanacak azami kredi faiz oranının ve kredili olmayan bir alım emri nedeni ile ödemekle yükümlü oldukları tutarın tamamının veya bir kısmının takas günü itibarıyla tevdi edilmemesi veya söz konusu tutarın takas tarihi itibarıyla aracı kurum nezdindeki hesaplarında bulunmaması durumunda (temerrüt durumunda) uygulanacak faiz oranının, aracı kurumun vereceği kredinin, kaynak maliyeti dikkate alınarak makul bir seviyede belirlenmesi yönünde tavsiye kararı alınmasına karar verilmiştir.¹⁶

¹³ Hazine ve Maliye Bakanlığından: Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği (Sıra No: 5) 'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 23). Resmi Gazete, Sayı: 32101. (11 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230211-6.htm>

¹⁴ GİB, Deprem Nedeniyle Yapılan Bağış ve Yardımların Vergi Mevzuatı Karşısındaki Durumu. (9 Şubat 2023). <https://www.gib.gov.tr/node/167710>

¹⁵ BDDK, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı, Karar Sayısı: 10503. (7 Şubat 2023). <https://www.bddk.org.tr/Mevzuat/DokumanGetir/1159>

¹⁶ Sermaye Piyasası Kurulu Bülten, 2023/10. (14 Şubat 2023). <https://spk.gov.tr/data/63eb7d9b8f95db27b0ec6712/10-2023.pdf>

8. BES'te devlet katkısı portföyünde hisse ağırlığı arttı. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDĐK), bireysel emeklilik sisteminde (BES), devlet katkısı fon portföyünün değerlendirileceği enstrümanlarda düzenleme yapmıştır. Buna göre, önceki uygulamada nakden ödenen devlet katkısı fon portföyünün asgari yüzde 70'inin TL cinsinden borçlanma araçlarında, gelir ortaklığı senetlerinde veya kira sertifikalarında değerlendirilmesine yönelik maddede yapılan düzenlemeyle söz konusu oran yüzde 30'a indirilerek bu kısmın; BIST 30, BIST likit banka, BIST banka dışı likit 10 ve BIST katılım 30 endeksleri ile BIST 100, BIST sürdürülebilirlik endeksi, BIST kurumsal yönetim endeksi ve Borsa İstanbul tarafından hesaplanan katılım endekslerindeki paylarda değerlendirilmesi hüküm altına alınmıştır.¹⁷

9. TSB, deprem bölgesine ilişkin tavsiye kararları aldı. Türkiye Sigorta Birliği (TSB), Kahramanmaraş merkezli toplamda 10 ili etkileyen depremlere ilişkin aldığı tavsiye kararlarını duyurmuştur. Evrak temin sürecinde sigortalılara gerekli kolaylık sağlanması yanı sıra, OHAL bölgesinde faaliyet gösteren acentelerin alacaklarına mahsuben avans ödemesi yapılması tavsiye edilmiştir. Yapılan açıklamada, şirketlerinin çalışmakta olduğu eksperler ve acenteler ile mümkün olan en kısa sürede irtibat sağlanması önerilmiş, ulaşılamayan haber alınamayan ya da iletişim yavaşlığı olması durumunda ilgili acente, eksper ve destek hizmeti alınan firma hakkında aksiyon alınabilmesini teminen TSB ile iletişim halinde olunacağı belirtilmiştir. Sigortalıların ve acentelerin prim borçlarının şirketlerin kendi dinamikleri ve karar mekanizmaları içinde yönetilecek şekilde erteleneceği, OHAL bölgesinde faaliyet gösteren acentelerin alacaklarına mahsuben avans ödemesi yapılacağı ifade edilmiştir.¹⁸

10. SEDĐK, OHAL kapsamında aldığı kararları duyurdu. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDĐK), OHAL kapsamında milletin yanında yer alarak depremden etkilenen vatandaşlar ve kurumlar ile sahada zor şartlarda görev yapan acenteler ve eksperler için sigorta hasar süreçlerini etkin şekilde yönetmeleri adına kararlar alındığını belirtmiştir. Bu çerçevede, OHAL ilan edilen illerde, 6 şubat 2023 ve 1 Mayıs 2023 tarihlerinde vadesi sona eren tüm branşlardaki sigorta poliçelerinin yürürlük süreleri, prim tahsilatı en erken 1 Mayıs 2023 tarihinde yapılmak üzere 1 Mayıs 2023 tarihine kadar uzatılmıştır. 6 şubat 2023 ve 1 Mayıs 2023 tarihleri arasında yürürlüğü sona eren zorunlu deprem sigortası poliçelerinin, prim tahsilatı en erken 1 Mayıs 2023 tarihinde yapılmak üzere otomatik olarak yenileneceği (ağır hasar hariç), 6 şubat 2023 ve 1 Mayıs 2023 tarihleri arasında tüm sigorta branşlarında geçerli olmak üzere yeni tanzim edilecek poliçelerde ise prim tahsilat tarihi en erken 1 Mayıs 2023 olarak belirlenmiştir. Karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası ve zorunlu deprem sigortası poliçelerinde madde 3'e ek olarak prim ödemelerinde en az 6 taksit yapılması zorunluluğu da getirilmiştir.¹⁹

11. OHAL kararı kapsamında yargı alanında yer alan bazı süreler yeniden belirlendi. Resmi Gazete'de yayımlanan 120 sayılı kararname ile yargı alanında yer alan bazı süreler yeniden belirlenmiştir. Buna göre, OHAL ilan edilen illerde hak kayıplarının önlenmesi amacıyla, dava açma,

¹⁷ Bireysel Emeklilik Sisteminde Devlet Katkısı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32104. (14 şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230214-2.htm>

¹⁸ TSB, Türkiye Sigorta Birliği Yönetim Kurulu'nun Kahramanmaraş ve çevre illerde yaşanan depremlere ilişkin aldığı tavsiye kararları. (11 şubat 2023). <https://www.tsb.org.tr/tr/announcement/turkiye-sigorta-birligi-yonetim-kurulunun-kahramanmaraş-ve-cevre-illerde-yaşanan-depremlere-iliskin-aldigi-tavsiye-kararlari>

¹⁹ SEDĐK, OHAL İlan Edilen İllerde Uygulanacak Tedbirlerle İlgili Basın Açıklaması. (10 şubat 2023). <https://seddk.gov.tr/upload/SEDĐK-basin-aciklamasi-10.02.2023.pdf>

icra takibi başlatma, başvuru, şikayet, itiraz, ihtar, bildirim gibi işlemler ile nafaka harici tüm icra işlemleri 6 Nisan 2023'e kadar durdurulmuştur. Depremde bu illerde bulunan kişiler bakımından ülke genelinde uygulanacaktır. OHAL ilan edilmeyen illerin barosuna kayıtlı avukatların ve bürolarında çalışan kişilerin deprem illerinde kan veya kayın hısımlarının bulunması veya kurtarma çalışmalarına destek için bu illere gitmeleri halinde, bunlar tarafından takip edilen davalarda da 6 Mart 2023'e kadar bu hükümler uygulanacaktır. Düzenlemeyle, hâlen 4 gün olan gözaltı süresi delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu gibi durumlarda Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle 7 güne çıkarılabilecektir ve tutukluluğa itiraz, tahliye talepleri ve tutukluluğun incelenmesi yönündeki talepler dosya üzerinden karara bağlanabilecektir.²⁰

12. OHAL kararı kapsamında ilaç ve tıbbi cihazların satışı kolaylaştırıldı. Kararnameye göre, OHAL ilan edilen yerlerde ve sadece OHAL süresince, eczacılar, tıbbi cihaz, optisyen, ısmarlama protez ve ortez merkezleri, işitme cihazı satıcıları, diş protez laboratuvar işletmeleri valilik tarafından uygun görülen yerlerde veya mobil araçlarda satış yapabilecektir. Sağlık Bakanlığı bu faaliyete yönelik usul ve esasları belirleyecektir. Ayrıca, yine OHAL süresince Adıyaman, Hatay ve Kahramanmaraş illerinin tamamı ile Gaziantep Islahiye ve Nurdağı ilçelerindeki eczanelerden satışlarda İlaç Takip Sistemi kapsamı dışında ilaç verilebilecek olup kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçlar defter kayıtları tutularak ve reçeteler saklanarak sağlanacaktır.²¹

13. OHAL ilan edilen illerde kamu çalışanları idari izinli sayılabilecek. Afet Bölgesindeki Kamu Çalışanlarına Yönelik Tedbirler konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre 6 Şubat'ta meydana gelen depremler sebebiyle olağanüstü hal (OHAL) ilan edilen illerdeki kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan mezkur tarihten geçerli olmak üzere idari izinli sayılacaklar veya uzaktan çalışma, dönüşümlü çalışma gibi esnek çalışma usullerine tabi tutulacakların belirlenmesine ilişkin hususlar, afetten etkilenme durumlarına göre, gerekli tedbirler alınarak hizmetlerin aksatılmaması kaydıyla il valilerince değerlendirilecektir. Bu çerçevede esnek çalışma yöntemlerine göre çalışanlar, fiilen göreve gelmedikleri süre zarfında idari izinli sayılacaktır. Genelge kapsamında idari izinli sayılanlar, istihdamlarına esas görevlerini fiilen yerine getirmiş kabul edilecek, mali, sosyal hak ve yardımları ile diğer özlük hakları saklı tutulacaktır.²²

14. Dünya Bankası, Türkiye'ye 1 milyar 780 milyon dolarlık deprem desteği sağlayacak. Bankadan yapılan açıklamada, felaketin büyüklüğünün tahmin edilmesi, kurtarma ve yeniden inşa desteği için öncelikli alanların belirlenmesine yönelik hızlı bir hasar değerlendirmesinin başlatıldığı bildirilerek Türkiye'nin güneydoğusunda büyük can kayıplarına, yaralanmalara ve çok önemli hasarlara yol açan yıkıcı depremler ve artçı sarsıntılarının ardından kurtarma ve toparlanma çalışmalarına yardımcı olmak için 1 milyar 780 milyon dolarlık kaynak sağlanacağı kaydedilmiştir. Türkiye'deki 2 mevcut proje kapsamında yer alan Şarta Bağlı Acil Durum Müdahale Bileşenleri (CERC) yoluyla ilk aşamada 780 milyon dolar tutarında yardım sağlandığı, söz konusu projelerin Türkiye Deprem, Taşkın ve Orman Yangınları Acil Durum Yeniden İnşa Projesi (TEFWER) ve İklim ve Afete Dayanıklı Şehirler Projesi

²⁰ Olağanüstü Hal Kapsamında Yargı Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 120). Resmi Gazete, Sayı: 32101 (Mükerrer). (11 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230211M1-1.pdf>

²¹ Olağanüstü Hal Kapsamında Sağlık Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 121). Resmi Gazete, Sayı: 32103. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230213-1.pdf>

²² Cumhurbaşkanlığından: Afet Bölgesindeki Kamu Çalışanlarına Yönelik Tedbirler ile İlgili 2023/5 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi. Resmi Gazete, Sayı: 32105. (15 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230215-11.pdf>

olduğu kaydedilmiştir. Ayrıca, yardımın belediye düzeyinde temel altyapının yeniden inşası için kullanılacağı bildirilmiştir.²³

15. EPDK, deprem bölgesinde enerji şirketlerinin bazı yükümlülüklerini erteledi. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 8 Şubat'tan itibaren 3 aylığına ilan edilen OHAL süresince enerji piyasasında faaliyet gösteren şirketlere yönelik bazı esneklikler tanıyan kararlar almıştır. Buna göre, Elektrik Piyasası DUY Yönetmeliğindeki avans bedelleri, fatura son ödeme tarihine kadar ertelenecektir. Kaynak Bazında Destekleme Bedelinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında, yükümlü olunan teminatın sunulamaması halinde temerrüt hükümleri ile Karşılığı Olmayan Piyasa İşlemlerine İlişkin Yöntemde düzenlenen tedbir hükümleri uygulanmayacaktır. Şirket merkezi deprem illerinde olanların sapma tutarlarının hesaplanmasında, sapma miktarı sıfır olarak dikkate alınacak olup tedarik şirketlerinin söz konusu illerdeki tüketim miktarlarına karşılık gelen dengesizlik miktarları, piyasa takas fiyatı üzerinden değerlendirilecektir.²⁴

16. Memur maaşı ödemelerinin öne alınmasının ardından SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıklarının ödeme tarihleri de deprem dolayısıyla öne çekildi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından 6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası alınan önlemler kapsamında, SSK (4A) ve BAĞ-KUR (4B) emeklilerinin Şubat ödeme dönemi gelir/aylıklarının ödeme tarihlerini öne çekildiğini açıklamıştır. SSK'lılar için 17-26 Şubat 2023 tarihleri arasında ödenecek gelir ve aylıklar 14-15-16 Şubat 2023, BAĞ-KUR'lular için 25-28 Şubat 2023 tarihleri arası ödenecek gelir ve aylıklar ise 16 ve 17 Şubat 2023 tarihleri arasında ödenecektir.²⁵

17. Depremden etkilenen illerde işsizlik ve yarım çalışma ödeneği ödemeleriyle ilgili takvim açıklandı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, depremden etkilenen illerde işsizlik ödeneği ve yarım çalışma ödeneği ödemelerinin 15 Şubat'ta yapılacağını bildirmiştir.²⁶

18. SGK, depremden etkilenen illerdeki prim borcu ödeme sürelerine erteleme kararı aldı. Sosyal Güvenlik Kurumunca (SGK), Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen illerde prim borçlarının ödenme süreleri ile kuruma verilmekle yükümlü olunan bilgi, belge ve beyannamelerin verilme sürelerinin ertelendiği bildirilmiştir. Buna göre mücbir sebep kapsamına alınan yerler için 6 Şubat 2023 ila 30 Nisan 2023 arasında, 5510 sayılı Kanuna göre vermekle yükümlü olunan her türlü bilgi, belge ve beyannamelerin (iş kazaları ile meslek hastalıkları bildirimleri dahil), 26 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) kuruma verilmesi halinde yasal süresi içinde verilmiş sayılacaktır. 6 Şubat'tan önce ödeme süresi dolmuş mevcut prim borçları ile 2023 yılı ocak, şubat, mart, nisan, mayıs, haziran aylarına ait prim borçları 5510 sayılı Kanunun 89'uncu maddesinde belirtilen gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmaksızın 31 Ağustos 2023 tarihine (bu tarih dahil) kadar ertelenecektir.²⁷

²³ Dünya Bankası, Basın Duyurusu. (9 Şubat 2023). <https://www.worldbank.org/tr/news/press-release/2023/02/09/world-bank-announces-initial-1-78-billion-for-turkiye-recovery-reconstruction-efforts-after-earthquake-disaster>

²⁴ Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 09/02/2023 Tarihli ve 11629, 11632, 11644, 11646,11648 Sayılı Kararları (10 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230210-5.pdf>

²⁵ T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Yaşanan Depremler Sonrası SSK ve Bağ-Kur Aylık Ödemeleri Öne Çekildi. (10 Şubat 2023). <https://www.csgeb.gov.tr/haberler/yasanan-depremler-sonrasi-ssk-ve-bag-kur-aylik-odemeleri-one-cekildi/>

²⁶ T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Bakanlık, İşsizlik ve Yarım Çalışma Ödeneği Ödemelerini Öne Çekti.(11 Şubat 2023). <https://www.csgeb.gov.tr/haberler/bakanlik-issizlik-ve-yarim-calisma-odenegi-odemelerini-one-cekti/>

²⁷ SGK, Prim Borçlarının Ödenme Süreleri ile Kuruma Verilmekle Yükümlü Olunan Bilgi, Belge ve Beyannamelerin Verilme Sürelerinin Ertelenmesine Dair Duyuru. (9 Şubat 2023). <https://www.sgk.gov.tr/Duyuru/Detay/Prim-Borclarinin-Odenme-Sureleri-ile-Kuruma-Verilmekle-Yukumlu-Olunan-Bilgi-Belge-ve-Beyannamelerin-Verilme-Surelerinin-Ertelenmesine-Dair-Duyuru-2023-02-09-11-29-03>

MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

MALATYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

16-22 Şubat 2023

1. 11 ilde ödenmesi gereken yaklaşık 37,1 milyar lira vergi ödemeleri 6 ay ertelendi. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın attığı adımlar hakkında bilgi vermiştir. Bakanlığın açıklamasında depremde etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elazığ'da deprem tarihi itibarıyla "mücbir sebep" hali ilan edildiği hatırlatılmış, deprem bölgesindeki 669 bin 562 faal mükellef tarafından Şubat 2023 ile 31 Temmuz 2023 tarihleri arasında yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerin ertelendiği belirtilmiştir. Bu çerçevede, beyanname ve bildirimlerin verilme süresinin 15 Ağustos 2023'e, bu beyanname ve bildirimler üzerine tahakkuk eden vergilerin ödeme süresinin ise 31 Ağustos 2023'e kadar uzatıldığı kaydedilmiştir.²⁸

2. Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle kamu kurumlarının yapacakları ödemelerde vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu, 31 Temmuz'a kadar yapılacak ödemelerde aranmayacak. Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan "Tahsilat Genel Tebliği Seri: A Sıra No: 1'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre, yapacakları ödemelerde "Borcu yoktur" belgesi arama zorunluluğu bulunan kamu kurum ve kuruluşları, 31 Temmuz'a kadar depremler kapsamında yapacakları ödemelerde bu belgeyi aramayacaktır.²⁹

3. Ticaret Bakanlığı, depremde etkilenen illerdeki şirketlerin toplantıya çağırılan genel kurullarının iptal edilmesine imkân tanıdı. Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü, Kahramanmaraş merkezli depremler sebebiyle şirket genel kurul toplantılarına ilişkin alınacak tedbirlere yönelik bir yazı hazırlayarak, TOBB ile oda ve borsalara göndermiştir. Bu kapsamda, 6 Şubat'ta meydana gelen ve depremler dolayısıyla genel hayata etkili afete maruz kalan ve Cumhurbaşkanı Kararı ile 8 Şubat saat 01.00'den itibaren üç ay olağanüstü hal ilan edilmesine karar verilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da merkezi yer alan anonim ve limitet şirketlerin genel kurul toplantıları ile bu illerde daha önce genel kurul toplantısı icra etmeyi planlayan şirketler bakımından ilave tedbirlerin alınmasına gerek görülmüştür. Şirket merkezi söz konusu illerde yer alan veya bu illerde genel kurul toplantısını yapmak üzere kanun ve şirket sözleşmesine uygun olarak yönetim organları tarafından 6 Şubat'tan önce toplantıya çağırılan anonim ve limitet şirket genel kurullarının, erteleme kararı alınması amacıyla genel kurulun toplanması beklenmeden, temsile yetkili yönetim organı üyelerinin istemi üzerine iptal edilmesi imkan dahilinde bulunmaktadır. Ticaret Bakanlığının gönderdiği yazının ardından Elazığ'ın da afet bölgesi olarak kabul edilen iller arasına eklenmesiyle, söz konusu illdeki şirketlerin de sağlanan imkandan yararlanabilmesi öngörülmektedir.³⁰

4-İçişleri Bakanlığı, nakliye firmalarının fiyat tarifelerini belirledi. İçişleri Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamaya göre, valiliklere "Afet Bölgelerinde Eşya Taşıma Tarifeleri" konulu genelge gönderilmiştir. Buna göre, nakliye firmaları, piyasa koşullarındaki taşınma bedelleri üzerinden bölgesel koşulları da değerlendirerek aşağı ya da yukarı yönlü yüzde 15 esneklik bandında fiyatlandırma

²⁸ HMB, "Asrın Felaketi" olarak nitelendirilen Kahramanmaraş merkezli 11 ilimizi etkileyen deprem felaketi nedeniyle Gelir İdaresi Başkanlığı'nın attığı adımlar. (19 Şubat 2023). <https://twitter.com/HMBakanligi/status/1627266287838568450?s=20>

²⁹ Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı) 'ndan: Tahsilat Genel Tebliği Seri: A Sıra No: 1'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: A Sıra No: 15). Resmi Gazete, Sayı: 32107. (17 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230217-9.htm>

yapacaktır. Evden eve eşya taşıma bedeli, genelgeye göre, 4 artı 1'e kadar daireler için piyasa koşullarında, şehir içi (25 kilometre dahil) işçilik bedeliyle birlikte azami 6 bin lira, il sınırları dahilinde ilçeler arasında işçilik bedeli dahil azami 9 bin lira olacaktır. Şehirler arası evden eve eşya taşıma işinde, şehir içi taşıma bedeli 6 bin liraya azami ilave olarak (25 kilometreyi aşan kısmı için) kilometre başına 10 lira, ayrıca 1000 lira varış noktası asansör bedeli, 2 bin lira varış noktası işçilik bedeli ve 1000 lira şoför ücreti eklenecektir. Taşıma işlerinde asansör kiralama halinde, onuncu kata kadar azami asansör kiralama bedeli 1000 lira, bu katın üzerindeki her kat için ilave 100 lira kiralama bedeli alınacaktır.³¹

5. Deprem bölgesindeki çiftçiye 4,8 milyar lira destek ödemesi yapılacaktır. Resmi Gazete'de yer alan Cumhurbaşkanlığı Kararlarına göre, deprem bölgesinde tarımsal üretimin olumsuz etkilenmemesi için bazı tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda, mazot gübre desteği nakdi olarak ödenerek depremzede çiftçilerin nakit ihtiyaçları desteklenecek ve yıl içinde ödenecek hayvancılık destekleri de tek kalemde Şubat ayı sonuna kadar ödenecektir. Söz konusu destek ödenekler toplamda 3,3 milyar liradır. Ayrıca, 11 ilde yetiştiriciye 1,5 milyar lira yem desteği verilerek, üreticinin yem sorununa da çözüm bulunmaya çalışılacaktır.³²

6. Depremler nedeniyle zarar gören bazı illerdeki tarımsal üreticilerin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince (Tarım Kredi) düşük faizli kredi kullandırılmasına ilişkin kararlar kapsamındaki kredi borçları 1 yıl ertelendi. Konuya ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Karardan, 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa ile bağlı ilçelerinde tarımsal ürünleri-varlıkları (ekilişleri, ürünleri, hayvan varlıkları, işletme tesisleri, ahırları, seraları ve benzeri) zarar gören Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) veya Tarım ve Orman Bakanlığının diğer kayıt sistemlerine kayıtlı olup, üretim faaliyetlerine devam eden gerçek veya tüzel kişi üreticiler, iktisadi işletmeler, birlik ve kooperatifler yararlanacaktır.³³

7. OHAL'de depremzedelerden elektrik ve doğalgaz güvence bedeli alınmayacaktır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun (EPDK) konuya ilişkin kurul kararları Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Buna göre, Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremler nedeniyle OHAL kararı alınan veya afet bölgesi ilan edilen illerde depremde etkilendiğini belgeleyen tüketicilerden, tüm elektrik dağıtım bölgelerinde yapacakları perakende satış sözleşmesi başvurularında, OHAL süresince güvence bedeli ile kesme-bağlama bedeli alınmayacaktır. Ayrıca, söz konusu illerde depremde etkilendiğini belgelendiren konut tüketicileri ile sistem kullanım bedeli uygulamasına esas birinci kademe tüketicilerden de tüm dağıtım bölgelerinde yapacakları doğal gaz abonelik başvurularında OHAL süresince doğal gaz dağıtım şirketleri tarafından güvence bedeli alınmayacaktır.³⁴

³¹ İçişleri Bakanlığı, Valiliklere "Afet Bölgelerinde Eşya Taşıma Tarifeleri" Genelgesi Gönderildi. (18 Şubat 2023). <https://www.icisleri.gov.tr/valiliklere-afet-bolgelerinde-esya-tasima-tarifeleri-genelgesi-gonderildi>

³² 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremler Nedeniyle Zarar Gören İllerdeki Yetiştiricilere Yem Desteği Verilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 6808). Resmi Gazete, Sayı: 32107. (17 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230217-2.pdf>
2022 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2023 Yılında Uygulanacak Sertifikalı Tohum Kullanım Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 6809). Resmi Gazete, Sayı: 32107. (17 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230217-3.pdf>

³³ 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremler Nedeniyle Zarar Gören Bazı İllerdeki Tarımsal Üreticilerin, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Düşük Faizli Kredi Kullandırılmasına İlişkin Kararlar Kapsamındaki Kredi Borçlarının Ertelenmesine Dair Karar (Karar Sayısı: 6816). Resmi Gazete, Sayı: 32112. (22 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230222-8.pdf>

³⁴ EPDK, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 16/02/2023 Tarihli ve 11650, 11651, 11652, 11659, 11665, 11661-1, 11661-2, 11655 Sayılı Kararları. Resmi Gazete, Sayı: 32108. (18 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230218-5.pdf>

8. OHAL kapsamındaki 11 ilde, Kısa Çalışma Ödeneği Uygulaması hayata geçirilerek, çalışanların prim ödemeleri ve belge teslimleri ertelendi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yazılı bir açıklama yaparak deprem bölgesinde işletme ve işçilere yönelik avantajlar sağlayan, gelir getiren düzenlemelerin de aralarında bulunduğu sosyal ve ekonomik uygulamalara yönelik uygulamalar hakkında bilgi verilmiştir. Buna göre, fabrikaların çalışma yapamaması nedeniyle işçilere ödenen Kısa Çalışma Uygulamasının OHAL bölgesinde hayata geçirildiği bildirilmiş, işletmeler başvurularını yapması halinde işçilere ödemeleri yapılacağı ifade edilmiştir. Kısa çalışma ödeneğinin şartlarını yerine getiremeyen çalışanlar için de “Nakdi Ücret Desteği” sağlanacağı belirtilmiştir. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarında, eğitim kurumlarında geçici süreli iş verme şeklinde uygulanan Toplum Yararına Çalışma (TYP) bölge için devreye alınmış olup OHAL kapsamındaki 10 il için ilave 16 bin kişilik TYP kontenjanı tahsis edilmiştir.³⁵

9. Deprem bölgesinde işten çıkarma yasağı getirildi. “OHAL kapsamında çalışma ve sosyal güvenlik alanına ilişkin alınan tedbirlere dair kararname” Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Kararname ile deprem bölgesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belirlenen işyerlerinde kısa çalışma ödeneği ödenecektir. OHAL süresince depremlerin etkilerinden kaynaklı bölgesel kriz gerekçesiyle işverenler Türkiye İş Kurumuna kısa çalışma ödeneği başvuru yapabileceklerdir. İş sözleşmesi bulunan ancak deprem etkilerden kaynaklı bölgesel kriz gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvurusuna dayanan yeni bir hak sahipliği oluşmayanlar ile işyerlerinin kapanması nedeniyle iş sözleşmesi feshedilen ve herhangi bir işsizlik ödeneği hak sahipliği oluşmayanlara herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylıklı aylığı almamak kaydıyla İşsizlik Sigortası Fonu’ndan günlük 133,44 TL nakdi ücret desteği sağlanacaktır. Nakdi ücret desteği için OHAL süresince sağlanacak ve daha önce başlatılabilecek hak sahipliklerinden kalan süreler tamamlandıktan sonra, kısa çalışma uygulanan dönemde veya işsiz kaldıkları süre boyunca verilecektir. Bu kişilerin genel sağlık sigortasına ilişkin primleri de İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanacaktır. Düzenlemeyle belli şartlar kapsamında işverenlere OHAL süresince işten çıkarma yasağı da getirilmiştir. OHAL ilan edilen illerde her türlü iş sözleşmesi, OHAL süresince; ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler, belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, işyerinin kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinin sona ermesi halleri dışında işveren tarafından feshedilemeyecektir. Kararnameyle sosyal güvenlik alanında alınacak tedbirler kapsamında, OHAL ilan edilen illerde bulunan veya buralarda sağlık hizmeti sunucularının avans ödemeleri 6 Şubat ve sonrasını kapsamaması halinde OHAL süresince kamu mali yönetimi ve kontrol kanununun ilgili hükümlerinde muaf olacaktır.³⁶

10. Deprem bölgesindeki LPG piyasası lisans sahiplerinin bazı süreli yükümlülükleri ertelendi. EPDK’nın Kurul kararına göre de, 6 Şubat’tan başlamak üzere OHAL süresince, deprem bölgesindeki illerde kurulu ve işletmede elektrik üretim tesisi bulunan üretim lisansı sahibi tüzel kişiler ile şirket merkezi bu illerde olan üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin bulundurduğu teminat tutarının, Kaynak Bazında Destekleme Bedelinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar gereğince

³⁵ Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Bakanlık, Deprem Ardından Çeşitli Tedbirleri Uygulamaya Koydu. (19 Şubat 2023). <https://www.csqb.gov.tr/haberler/bakanligimiz-depremin-ardindan-cesitli-tedbirleri-uygulamaya-koydu/>

³⁶ Olağanüstü Hal Kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanına İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 125). Resmi Gazete, Sayı: 32112. (22 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230222-7.pdf>

bulundurması gereken teminat tutarını karşılamaması halinde Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinin beşinci fıkrası uygulanmayacaktır.³⁷

11. Kahramanmaraş merkezli depremlerin, elektrik piyasasındaki önlisans veya üretim lisansı sahibi tüzel kişiler ile doğal gaz piyasasındaki lisans ve sertifika sahibi gerçek ve tüzel kişilerin bazı süreli yükümlülükleri açısından "mücbir sebep" olarak kabul edilmesine karar verildi. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun konuya ilişkin kurul kararları, Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Buna göre, Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremler, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 35'inci maddesi uyarınca önlisans veya üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin süreli yükümlülükleri açısından "mücbir sebep" olarak kabul edilmiştir.³⁸

12. Portföy yönetim şirketlerinin başlangıç sermayeleri artırıldı. Sermaye Piyasası Kurulunca (SPK) Portföy Yönetim Şirketleri ve Bu Şirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Tebliği'nde değişikliğe gidilmiştir. Portföy yönetim şirketlerinin güçlü bir başlangıç sermayesine ve özsermayeye sahip olması ve sektörde rekabet edebilmesini teminen ve tebliğ değişikliği ile yapılması planlanan organizasyonel yapıdaki değişiklikler ile şirketlerin maliyetinin daha da artacağı göz önünde bulundurulmuştur. Bu çerçevede, portföy yönetim şirketlerinin başlangıç sermayesinin 7 milyon 500 bin TL'den 30 milyon TL'ye, faaliyetleri sınırlı portföy yönetim şirketlerinin başlangıç sermayesinin ise 3 milyon 750 bin TL'den 15 milyon TL'ye artırılmasına, yönetilen portföy büyüklüğüne göre sahip olunması gereken asgari özsermaye tutarlarının 30 milyon TL ile 100 milyon TL (faaliyeti sınırlı portföy yönetim şirketlerinde 15 milyon TL ile 50 milyon TL) olarak belirlenmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.³⁹

13. Bankaların bağış ve yardım sınırlamasına muafiyet getirildi. "OHAL kapsamında bankalar ve konsolide denetime tabi kuruluşlarca yapılacak bağış ve yardımlara ilişkin cumhurbaşkanlığı kararnamesi" Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Karara göre bankaların bağış ve yardım sınırlamasına muafiyet getirilmiştir.

³⁷ Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 16/02/2023 Tarihli ve 11650, 11651, 11652, 11659, 11665, 11661-1, 11661-2, 11655 Sayılı Kararları. Resmi Gazete, Sayı: 32108. (18 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230218-5.pdf>

³⁸ Portföy Yönetim Şirketleri ve Bu Şirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Tebliği (III-55.1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-55.1.d). Resmi Gazete, Sayı:32108. (18 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230218-4.htm>

³⁹ Olağanüstü Hal Kapsamında Bankalar ve Konsolide Denetime Tâbi Kuruluşlarca Yapılacak Bağış ve Yardımlara İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 124). Resmi Gazete, Sayı: 32107. (17 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230217-1.pdf>

23 Şubat – 1 Mart 2023

TCMB, politika faizini 50 baz puan azalışla yüzde 8,50 seviyesine indirdi

TCMB, Şubat ayı Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini 50 baz puan azalışla yüzde 8,50 seviyesine indirdi. Faiz indirme gerekçesini deprem sonrası finansal koşulların destekleyici olmasını sağlamak olarak açıklayan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), açıklama metninde, enflasyonun seviyesinde ve eğiliminde iyileşmeler görülmeye başlanmakla birlikte depremin yol açtığı arz-talep dengesizliklerinin enflasyon üzerindeki etkilerinin yakından izlendiğini, sanayi üretiminde yakalanan ivmenin ve istihdamdaki artış trendinin sürdürülmesi açısından finansal koşulların destekleyici olmasının daha da önemli hale geldiğini belirtti. Buna karşılık, söz konusu ölçülü indirim sonrası para politikası duruşunun fiyat istikrarı ve finansal istikrarı koruyarak deprem sonrası gerekli toparlanmayı desteklemek için yeterli olduğu ve depremin 2023 yılının ilk yarısındaki etkilerinin yakından takip edileceği de ifade edildi.⁴⁰

BDDK, konut kredilerinde limitleri güncelledi

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), konut kredilerinde limitleri güncelledi. Buna göre, daha önce 2 milyon lira ve altında olan konutlar için belirlediği yüzde 90'a kadar kredi kullanım sınırını 5 milyon lira ve altında olan konutlar şeklinde güncellendi. Yeni limitlere göre değeri 5 milyon TL'nin altında olan birinci el konutlarda enerji sınıfına göre değerin yüzde 80 ile 90'ı arasında azami kredi kullanılabilecek. 5 milyon ile 10 milyon TL arasındaki birinci el konutlarda enerji sınıfına göre yüzde 70 ile yüzde 80 arasında azami kredi kullanılabilecek ve ilk elde 10 milyon ile 20 milyon TL arasında ise yüzde 60 ile yüzde 70 arasında azami kredi söz konusu olabilecek. 20 milyon TL'yi aşan ilk el konutlar için ise yüzde 50-60 azami kredi tutarı uygulanabilecek. Benzer şekilde, ikinci el konutlarda da farklı enerji sınıflarına göre limitlerde güncellemeye gidildi.⁴¹

"Yeni Konut Finansman Programı" yürürlüğe girdi

Cumhurbaşkanı'nın ilgili kararı ile mevduat ve katılım bankaları tarafından sağlanacak konut finansmanlarına ve bunlara sağlanacak katkılara ilişkin usul ve esasların düzenlenmesini amaçlanıyor. Karar kapsamında, daha önce satışa konu olmamış; yüklenicilerin mülkiyetinde olmak kaydıyla inşaatı yüzde 100 oranında tamamlanmış konutlara, yüklenicilerin mülkiyetinde olan veya tamamlanınca mülkiyetinin yüklenicilere geçmesi şartıyla inşaatı devam eden konut projelerine, gerekli izinleri alınmış ve finansmanı kullandıracak bankalarla garanti sözleşmesi imzalanmış olması ve yüklenicilerin mülkiyetinde olan veya tamamlanınca mülkiyetinin yüklenicilere geçmesi şartıyla inşaatına başlanmamış konut projelerine sağlanacak finansmanlara katkı verilecek. İstanbul, 1'inci bölge, Ankara, İzmir, Bursa, Antalya, Mersin ve Muğla, 2'nci bölge, 1'inci ve 2'nci bölge dışında kalan iller, 3'üncü bölge olarak değerlendirilecek. Karar kapsamında gayrimenkul satış vaadi sözleşmesi/ön ödemeli konut satış sözleşmesi ile satışı yapılacak konutlar için finansman kullanılması adına ilgili sözleşmede, söz konusu konutun finansman tarihinden itibaren 5 yıl süre ile satışa konu olamayacağına ilişkin hüküm bulunması şart olacak.⁴²

⁴⁰ TCMB, Faiz Oranlarına İlişkin Basın Duyurusu, Sayı. 2023-10. (23 Şubat 2023). <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/tr/tcmb+tr/main+menu/duyurular/basin/2023/duy2023-10>

⁴¹ BDDK, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı, Karar Sayısı: 10525. (24 Şubat 2023). <https://www.bddk.org.tr/Mevzuat/DokumanGetir/1164>

Prefabrikte yüzde 1 KDV uygulaması genişletildi

14 Şubat tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararına göre, deprem bölgelerinde geçerli olacak şekilde ve yasada belirtilen kurumlara teslim edilen prefabrik ve konteynerler için KDV oranı yılsonuna kadar yüzde 1 olarak belirlenmişti. 23 Şubat tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan karar değişikliği ile deprem bölgesi ve kurum sınırlaması kaldırılmış ve yılsonuna kadar tüm prefabrik ve konteyner teslimlerinde KDV oranının yüzde 1 olarak uygulanması kararlaştırıldı. Ayrıca depremzedeler, kamu kurum ve kuruluşlarına ait misafırhane ve sosyal tesislerde konaklama ve yemek hizmetlerinden ücretsiz yararlanabilecekler. Kredi taksitleri 31 Temmuz’a kadar ertelenen deprem bölgesindeki orman köylüleri ve kooperatiflerin erteleme işlemi başvuru şartı aranmadan yapılacak ve erteleme süresince bir faiz tahakkuk ettirilmeyecek.⁴³⁴⁴

Prefabrik yapı ile konteynerlerin indirimli orana tabi teslimlerinden kaynaklanan KDV iade alacağı, yılı içinde nakden iade edilecek

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan "Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, prefabrik yapı ile konteynerlerin indirimli orana tabi teslimlerinden kaynaklanan KDV iade alacağı, yılı içinde ve nakden iade edilebilecek. Ayrıca, 6 Şubat’ta Kahramanmaraş’ta meydana gelen deprem felaketi nedeniyle ilan edilen mücbir sebep döneminde KDV iade taleplerinin yerine getirilmesine ilişkin yapılan düzenlemeler kapsamında, deprem felaketi nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen illerde mükellefiyeti bulunanların beyanname verme yükümlülükleri ertelendiğinden, iade taleplerine ilişkin KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilen kontrol raporunda, alım yapılan mükelleflerin (alt mükellefler dâhil) mücbir sebep nedeniyle KDV beyannamesi vermemesi ve/veya Ba-Bs bildiriminde bulunmamasından kaynaklandığı tespit edilen olumsuzluklara isabet eden kısmının teminat verilmesi halinde nakden ya da mahsuben iade edilebilmesine yönelik düzenleme yapıldı.⁴⁵

Depreme yönelik yerleşme ve kalıcı yapılaşma işlemlerine yönelik tedbirler belirlendi

Deprem sebebiyle ilan edilen OHAL kapsamında çıkarılan yeni bir Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile depreme yönelik yerleşme ve kalıcı yapılaşma işlemlerine yönelik tedbirler belirlendi. Buna göre, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenen geçici veya kalıcı iskân alanlarında gerekmesi halinde kamulaştırma yapılacak. Bu alanların maden ruhsat alanlarına denk gelmesi halinde, özel durumlar haricinde maden ruhsatı iptal edilecek ve kamulaştırmaya ilişkin değer tespiti bedelleri SPK tarafından yetkilendirilmiş değerlendirme kuruluşları tarafından yapılacak. Kararnameye göre afetten etkilenenlerin geçici veya kalıcı iskan alanları, fay hatlarına mesafesi, zemin elverişliliği gibi kriterlere göre Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenecek. Söz konusu belirlemede, orman vasfını yitirmiş ormanlık alanlar da kullanılabilir. Belirleme aşamasında, vasıf değişikliği gereken yerlerin vasıf değişikliği re’sen yapılacak.⁴⁶

⁴⁴ Yeni Konut Finansman Programına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 6865). Resmi Gazete, Sayı: 32114. (24 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230224-13.pdf>

⁴⁵ Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 6830). Resmi Gazete, Sayı: 32113. (23 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230223-14.pdf>

⁴⁶ Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32113. (23 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230223-15.pdf>

Taksitlendirilen borçlar için borcun yüzde 10'u ödenmeden "borcu yoktur" yazısı verilmeyeceği şartı 31 Temmuz'a kadar kaldırıldı

Borçlunun zor durumda olması ve diğer şartları taşıması halinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un ilgili maddesi kapsamında belirlenen şartlar dâhilinde borç, tecil edilerek, taksitler halinde ödenebiliyor. Talepleri kabul edilen borçlular muhtelif nedenlerle ihtiyaç duydukları vergi borcu bulunmadığını gösterir yazıları taksitlendirilen borçlarının yüzde 10'unu ödemek şartıyla alıyorlar. Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Tahsilat Genel Tebliği"ne göre, Kahramanmaraş'ta 6 Şubat'ta meydana gelen depremlerin ekonomik ve mali alanda oluşturabileceği etkiler dikkate alınarak, söz konusu kanun maddesi kapsamında tecil edilen borçların yüzde 10'unun ödenmesi şartına bağlı olarak borcun bulunmadığını gösteren yazının verilmesi uygulaması 31 Temmuz'a kadar kaldırıldı.⁴⁷

Deprem bölgesindeki yerleşik veya üretim tesisi 4 ilde bulunan firmalara, vergi, resim, harç istisna belgeleri ve belgesiz ihracat kredilerinde ek süre verilecek

Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğle, ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde vergi, resim ve harç istisnası hakkında tebliğe geçici bir madde eklendi. Buna göre, merkezi veya üretim tesisleri Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illerinde yerleşik olan ve vergi, resim, harç istisna belgesi ve belgesiz ihracat kredisinde istisnadan yararlanma süreleri 31 Aralık'tan önce sona eren firmaların düzenlenmiş ve ihracat taahhüt hesabı henüz kapatılmamış vergi, resim, harç istisnası belgelerinin ve daha önce kullanılmış belgesiz ihracat kredilerinin istisnadan yararlanma süreleri, belgesiz ihracat kredileri için ilgili banka tarafından resen, fiziksel ortamda ve elektronik ortamda düzenlenen vergi, resim, harç istisnası belgeleri için firmaların Ticaret Bakanlığı'na başvuruları üzerine 31 Aralık'a kadar uzatılacak.⁴⁸

Altın ticaretine ilişkin kapsamlı düzenlemeler getirildi

Resmi Gazete'de yayımlanan Türk parası kıymetini koruma hakkında 32 sayılı kararda değişiklik yapan kararla, kıymetli madenler, taşlar ve eşyanın dış ticaret rejimi esasları dâhilinde Türkiye'den ihracı veya ithalatı serbest olacak. Yeni düzenlemeye göre, standart ve standart dışı işlenmiş kıymetli madenlerin ithali yalnızca TCMB ve kıymetli maden aracı kuruluşları tarafından yapılabilecek. Bu aracı kuruluşlar ithal ettikleri bu kapsamdaki kıymetli madenleri 3 iş günü içinde Borsa İstanbul AŞ'ye teslim etmek zorunda olacaklar. Standart dışı işlenmemiş kıymetli maden ve işlenmiş kıymetli madenlerin dâhilde işleme rejimi kapsamında, kıymetli taşlar ve eşyaların dış ticaret rejimi esasları dâhilinde Türkiye'ye ithali serbest olacak.⁴⁹

Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen illerdeki çiftçilere verilecek nakdi mazot ve gübre desteği ile kırsal kalkınma desteklerine başvurulara ilişkin tebliğlerde güncellemeye gidildi

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın konuya ilişkin tebliğleri Resmi Gazete'de yayımlanarak 1 Ocak'tan geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi. Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş,

⁴⁷ Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 45). Resmi Gazete, Sayı: 32115. (25 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230225-15.htm>

⁴⁸ Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 126). Resmi Gazete, Sayı: 32114. (24 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230224-9.pdf>

⁴⁹ Tahsilat Genel Tebliği (Seri: B Sıra No: 17). Resmi Gazete, Sayı: 32115. (25 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230225-16.htm>

Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa, mazot ve gübre desteğinin nakit olarak ödeneceği iller olarak belirlenmişti. Tebliğde destekten yararlanacaklar, "6 Şubat'ta meydana gelen depremler nedeniyle zarar gören ve afet bölgesi ilan edilen iller" olarak değiştirildi. Böylece Elazığ ile Sivas'ın Gürün ilçesindeki çiftçileri de kapsayacak şekilde değişikliğe gidilmiş oldu. Kırsal kalkınma destekleri kapsamında altyapı projelerinin değerlendirilme ve bireysel sulama sistemleri desteklerine başvurular için afet bölgesi ilan edilen illerde 8 Mayıs'a kadar uzatılan sürelerle ilişkin tebliğler de mazot ve gübrede olduğu şekilde değiştirildi.⁵⁰

Demir-çelik ürünlerine uygulanacak gümrük vergisinin yürürlük tarihi Nisan başına ertelendi

Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre, alışımlı veya alışsız demir ve çelikten yassı hadde mamullerinin menşe ülkelerine göre düzenlenen gümrük vergilerinin yürürlük tarihi 1 Nisan olarak değiştirildi. Cumhurbaşkanlığı'nın 28 Ocak tarihli ithalat rejimi kararı kapsamında, 7208 ile 7212 sayılı gümrük tarife istatistik pozisyonları (GTİP) ile 7225 ve 7226 sayılı GTİP'leri arasında yer alan alışımlı veya alışsız demir ve çelikten yassı hadde mamullerinin gümrük vergileri, menşe ülkelerine göre yüzde 0 ile yüzde 20 arasında değişen oranlarda düzenlenmişti. Kararla düzenlenen gümrük vergisi oranlarının kararın yayımını izleyen 30. gün yürürlüğe girmesi hedeflenmişti.⁵³

Akıllı telefonlar ithalatında uygulanan gözetim miktarı artırıldı

Ticaret Bakanlığının "İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği" Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, daha önce "Alıcısı bulunan verici portatif (Cellular) telsiz telefon cihazları" olarak 200 ABD doları/adet olarak uygulanan birim gümrük kıymeti, "Akıllı Telefonlar" için 350 ABD doları/adet olacak şekilde değiştirildi.⁵⁴

Sermaye artırımlarında yeni vergi indirimi düzenlemesi getirildi

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın (GİB) kurumlar vergisi genel tebliğinde, kurumlar vergisi kanununda ve diğer kanunlarla yapılan değişikliklere paralel düzenlemeler içeren tebliği Resmi Gazete'de yayımlandı. Sermaye şirketlerinin nakdi sermaye artışlarının yurt dışından getirilen nakitle karşılanan kısmı için kurumlar vergisi indirim oranı yüzde 75 olarak uygulanacak. Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin kurumlar vergisi indiriminden 5 Temmuz 2022 tarihi esas alınarak 5 hesap dönemi için ayrı ayrı yararlanabilecekler.⁵⁵

⁵⁰ İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ (İhracat: 2017/4)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2023/3). Resmi Gazete, Sayı: 32118. (28 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230228-16.htm>

⁵¹ Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan:Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2023-32/67). Resmi Gazete, Sayı: 32113. (23 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230223-25.htm> <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230226-5.pdf>

⁵² Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan:Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/25)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2023/18). Resmi Gazete, Sayı: 32113. (23 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230223-8.htm>

⁵⁴ Ticaret Bakanlığının:İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2020/6)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ. Resmi Gazete, Sayı: 32118. (28 Şubat 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230228-18.htm>

⁵⁵ Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan:Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 21). Resmi Gazete, Sayı: 32119. (1 Mart 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/03/20230301-3.htm>

DIŞ TİCARET VERİLERİ

2023 yılı Şubat ayında geçen yılın aynı ayına göre; ihracat %6,4 oranında azalışla 18 milyar 638 milyon dolar, ithalat %10,6 oranında artışla 30 milyar 833 milyon dolar oldu. 2023 yılı Ocak-Şubat döneminde ise, ihracat %1,5 oranında artışla 38 milyar 8 milyon dolar, ithalat %15,6 oranında artışla 64 milyar 439 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Tablo : Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

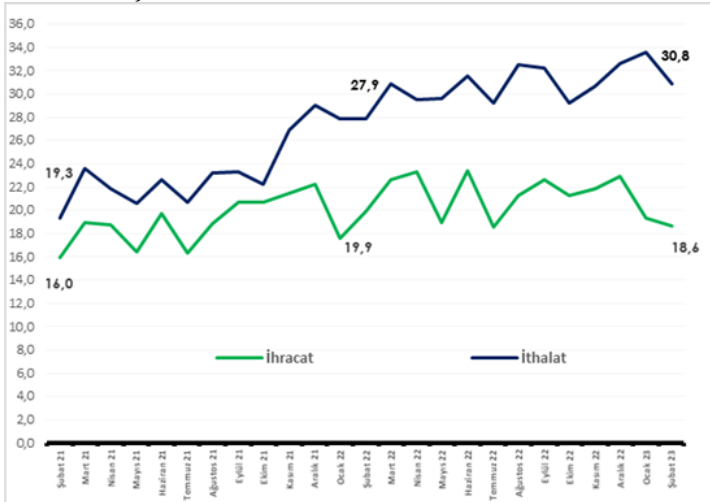
Dış Ticaret		İhracat	İthalat	Dış Ticaret Hacmi	Dış Ticaret Dengesi	İhr./ İth. Oran (%)
Şubat	2022	19.905	27.885	47.789	-7.980	71,4
	2023	18.638	30.833	49.471	-12.194	60,5
	Değişim %	-6,4	10,6	3,5	52,8	.
Ocak-Şubat	2022	37.458	55.728	93.187	-18.270	67,2
	2023	38.008	64.439	102.447	-26.431	59,0
	Değişim %	1,5	15,6	9,9	44,7	.

2023 yılı Şubat ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- ✓ İhracat, %6,4 oranında azalarak 18 milyar 638 milyon dolar,
- ✓ İthalat, %10,6 oranında artarak 30 milyar 833 milyon dolar,
- ✓ Dış ticaret hacmi, %3,5 oranında artarak 49 milyar 471 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2023 yılı Ocak-Şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine göre;

- ✓ İhracat, %1,5 oranında artarak 38 milyar 8 milyon dolar,
- ✓ İthalat, %15,6 oranında artarak 64 milyar 439 milyon dolar,
- ✓ Dış ticaret hacmi, %9,9 oranında artarak 102 milyar 447 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Grafik: Aylara Göre Dış Ticaret (Milyar Dolar)

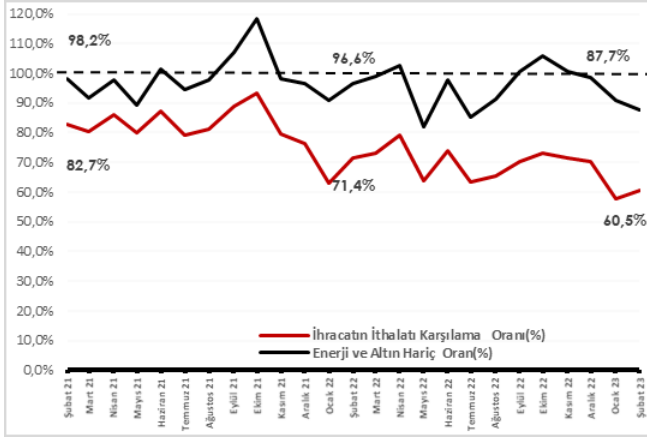
2023 yılı Şubat ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- ✓ İhracatın ithalatı karşılama oranı 10,9 puan azalarak %60,5 olarak gerçekleşti.
- ✓ Enerji verileri hariç tutulduğunda, ihracatın ithalatı karşılama oranı 21,5 puan azalarak %73,5 olarak gerçekleşti.
- ✓ Enerji ve altın verileri hariç tutulduğunda ise, ihracatın ithalatı karşılama oranı 8,8 puan azalarak %87,7 olarak gerçekleşti.

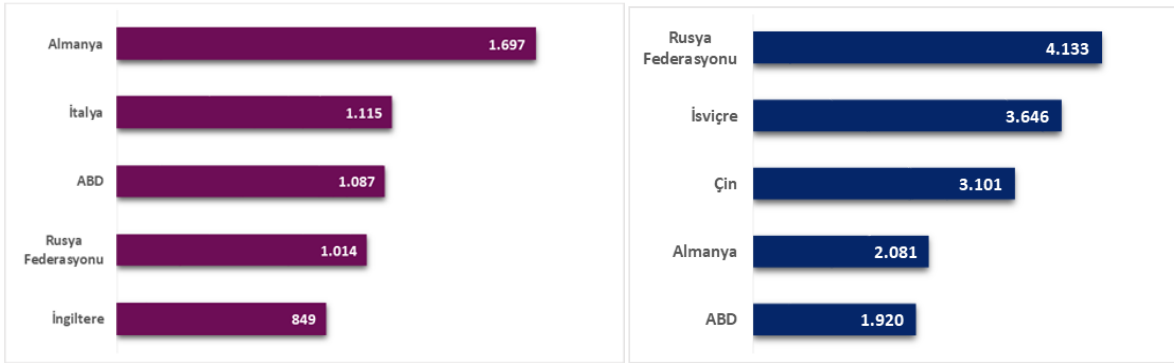

MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

MALATYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Grafik İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)

Grafik İhracat Yapılan İlk 5 Ülke (Milyon Dolar, Şubat 2023)

Grafik: İthalat Yapılan İlk 5 Ülke (Milyon Dolar, Şubat 2023)

- ✓ Şubat ayında en fazla **ihracat** yaptığımız ülkeler sırasıyla; **Almanya** (1 milyar 697 milyon dolar), **İtalya** (1 milyar 115 milyon dolar) ve **ABD** (1 milyar 87 milyon dolar) oldu.
- ✓ İhracatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ihracat içerisindeki payı %48,3 oldu.
- ✓ Şubat ayında en fazla **ithalat** yaptığımız ülkeler sırasıyla; **Rusya Federasyonu** (4 milyar 133 milyon dolar), **İsviçre** (3 milyar 646 milyon dolar) ve **Çin** (3 milyar 101 milyon dolar) oldu.
- ✓ İthalatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ithalat içerisindeki payı %62,5 oldu.
- ✓ Şubat ayında en fazla **ihracat** yaptığımız ülke grupları sırasıyla; **Avrupa Birliği (AB-27)** (8 milyar 47 milyon dolar), **Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri** (3 milyar 39 milyon dolar) ve **Diğer Avrupa Ülkeleri** (3 milyar 1 milyon dolar) oldu.
- ✓ Şubat ayında en fazla **ithalat** yaptığımız ülke grupları sırasıyla; **Diğer Avrupa Ülkeleri** (8 milyar 945 milyon dolar), **Avrupa Birliği (AB-27)** (8 milyar 515 milyon dolar) ve **Asya Ülkeleri** (6 milyar 767 milyon dolar) oldu.

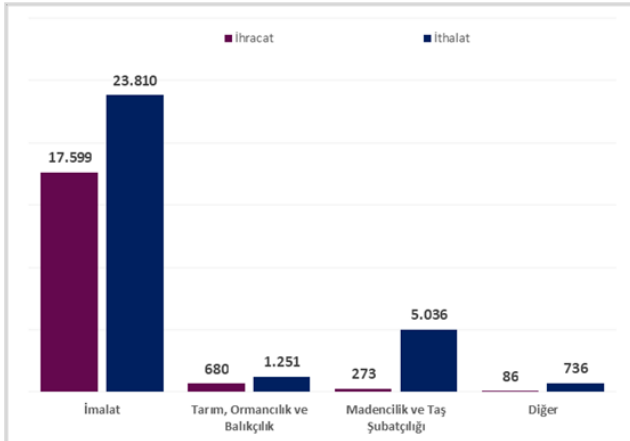
MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

MALATYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Grafik: BEC Sınıflamasına Göre İhracatın Dağılımı (% Şubat 2023) Grafik: BEC Sınıflamasına Göre İthalatın Dağılımı (% Şubat 2023)

- ✓ Şubat ayında Geniş Ekonomik Grupların (BEC) sınıflamasına göre, en çok ihracat 9 milyar 389 milyon dolarla (%7,9 azalış) "**Hammadde (Ara malları)**" grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla 6 milyar 705 milyon dolarla (%10,0 azalış) "**Tüketim Malları**" ve 2 milyar 412 milyon dolarla (%19,9 artış) "**Yatırım (Sermaye) Malları**" grupları takip etti.
- ✓ Şubat ayında Geniş Ekonomik Grupların (BEC) sınıflamasına göre, en çok ithalat 23 milyar 853 milyon dolarla (%3,3 artış) "**Hammadde (Ara malları)**" grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla 3 milyar 547 milyon dolarla (%31,0 artış) "**Yatırım (Sermaye) Malları**" ve 3 milyar 393 milyon dolarla (%64,4 artış) "**Tüketim Malları**" grupları takip etti.
- ✓ Şubat ayında sektörlere göre ihracatın payı sırasıyla; **İmalat Sanayi** %94,4 (17 milyar 599 milyon dolar), **Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık** sektörü %3,7 (680 milyon dolar), **Madencilik ve Taş Ocakçılığı** sektörü %1,5 (273 milyon dolar) oldu.
- ✓ Şubat ayında sektörlere göre ithalatın payı sırasıyla; **İmalat Sanayi** %77,2 (23 milyar 810 milyon dolar), **Madencilik ve Taş Ocakçılığı** sektörü %16,3 (5 milyar 36 milyon dolar), **Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık** sektörü %4,1 (1 milyar 251 milyon dolar) oldu.

Grafik: Sektörelre Göre Dış Ticaret (Milyon Dolar, Şubat 2023)

2023'ün ilk 2 ayında kurulan şirket sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %11,6 arttı.

- 2023'ün ilk 2 ayında, 2022'in ilk 2 ayına göre kurulan şirket sayısı %11,6 kurulan kooperatif sayısı %63 artmış olup, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %3,2 azalmıştır.
- 2023'ün ilk 2 ayında, 2022'in ilk 2 ayına göre kapanan şirket sayısı %52,5 kapanan kooperatif sayısı %33,7 artmış olup, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %3,7 azalış olmuştur.

Kurulan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre %3,8 azalış oldu.

- Şubat 2023'te, Şubat 2022'ye göre kurulan şirket sayısı %3,8 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %15,7 azalmış olup, kurulan kooperatif sayısı %51,1 artmıştır.
- Şubat 2023'te, kapanan şirket sayısı 2022 yılının aynı ayına göre %52,4 kapanan kooperatif sayısı %42,4 artmış olup, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %20,4 azalış olmuştur.

Şubat 2023'te kurulan kooperatiflerin sayısında bir önceki aya göre %5,4 azalış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %33,5 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %27,6 kurulan kooperatif sayısı %5,4 azalmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %24,8 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %37,1 kapanan kooperatif sayısında %41,3 azalış gerçekleşmiştir.

2023 Şubat Ayı Genel Görünümü

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	ŞUBAT 2023	OCAK 2023	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	ŞUBAT 2022	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- ŞUBAT (2 Aylık)		
							2022	2023	Değişim (%)
Kurulan*	Şirket	9.473	14.240	-33,5	9.848	-3,8	21.248	23.713	11,6
	Kooperatif	210	222	-5,4	139	51,1	265	432	63,0
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.769	2.443	-27,6	2.099	-15,7	4.352	4.212	-3,2
Tasfiye	Şirket	1.567	2.726	-42,5	1.534	2,2	3.852	4.293	11,5
	Kooperatif	44	51	-13,7	54	-18,5	157	95	-39,5
Kapanan**	Şirket	1.178	1.566	-24,8	773	52,4	1.799	2.744	52,5
	Kooperatif	47	80	-41,3	33	42,4	95	127	33,7
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.711	2.719	-37,1	2.150	-20,4	4.600	4.430	-3,7

* Kurulan gerçek kişi ticari işletmesi sayısı adi ortaklıkları da içermektedir.

* Kapanan gerçek kişi ticari işletmesi sayısı, yapılan tebliğatlarla ticari faaliyeti bulunmadığı tespit edilen gerçek kişi ticari işletmesinin kayıtlarının ilgili Ticaret Sicil Müdürlükleri tarafından Ticaret Sicil Yönetmeliğinin 51. maddesine istinaden re'sen silinen işletmelerini kapsamamaktadır. Şubat 2023'de 1.093 gerçek kişi ticari işletmesi re'sen kapatılmıştır. Ocak-Şubat döneminde 1.406 gerçek kişi ticari işletmesi re'sen kapatılmıştır.

** Tasfiye süresi, 4/11/2021 tarihli ve 7341 sayılı Kanun ile altı aydan üç aya düşmüştür. Kapanan ve tasfiye edilen şirket sayılarındaki artışlar bu kanun değişikliğinden kaynaklanmaktadır.

Şubat 2023'te Bartın'da şirket kuruluşu gerçekleşmemiştir.

- Şubat 2023'te kurulan toplam 9.683 şirket ve kooperatifin %85,5'i limited şirket, %12,4'ü anonim şirket, %2,2'si ise kooperatiftir. Şirket ve kooperatiflerin %41,6'sı İstanbul, %10'u Ankara, %6,9'u İzmir'de kurulmuştur.
- Bu ay Bartın'da şirket kuruluşu gerçekleşmemiştir.

Şubat 2023'te kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı, bir önceki aya göre %32 oranında azaldı.

- 2023 yılında toplam 24.145 şirket ve kooperatif kurulmuştur. Bu dönemde kurulan toplam 20.828 limited şirket, toplam sermayenin %77,4'ünü, 2.881 anonim şirket ise %22,6'sını oluşturmaktadır. Şubat ayında kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı, Ocak ayına göre %32 oranında azalmıştır.

2023 Şubat Ayı Şirket Türlerine Göre Şirket Kuruluşları

		Şirket Türleri					Genel Toplam
		Anonim	Kollektif	Komandit	Limited	Kooperatif	
OCAK 2023	Sayı	1.684	4		12.552	222	14.462
	Sermaye (TL)	3.613.654.832	790.000		13.695.400.800		17.309.845.632
ŞUBAT 2023	Sayı	1.197			8.276	210	9.683
	Sermaye (TL)	2.961.382.486			8.810.124.000		11.771.506.486
2023 TOPLAM	Sayı	2.881	4		20.828	432	24.145
	Sermaye (TL)	6.575.037.318	790.000		22.505.524.800		29.081.352.118

Şubat 2023'te şirket ve kooperatiflerin 3.243'ü ticaret, 1.339'u imalat ve 1.330'u inşaat sektöründe kurulmuştur. 612 gerçek kişi ticari işletmesi ise ticaret sektöründe kuruldu.

- Şubat 2023'te şirket ve kooperatiflerin 3.243'ü ticaret, 1.339'u imalat ve 1.330'u inşaat sektöründe kurulmuştur. Şubat 2023'te kurulan gerçek kişi ticari işletmelerinin; 612'si toptan ve perakende ticaret motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 554'ü inşaat, 191'i imalat sektöründedir.
- Bu ay kapanan şirket ve kooperatiflerin; 368'i toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 175'i imalat, 147'ü inşaat sektöründedir.
- Bu ay kapanan gerçek kişi ticari işletmelerinin 715'i toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 296'sı inşaat, 208'i imalat sektöründedir.

Şubat 2023'te kurulan 210 Kooperatifin 138'i Konut Yapı Kooperatifidir.

- Şubat 2023'te kurulan 210 Kooperatifin 138'i Konut Yapı Kooperatifi 28'i İşletme Kooperatifi, 22'si Tarımsal Kalkınma Kooperatifi olarak kurulmuştur.

Şubat 2023'te 1.200 adet yabancı ortak sermayeli şirket kuruldu.

- Şubat 2023'te kurulan 1.200 yabancı ortak sermayeli şirketin 634'ü Türkiye, 109'u Rusya Federasyonu, 93'ü İran ortaklı olarak kurulmuştur.
- Kurulan 1.200 yabancı ortak sermayeli şirketin 128'i anonim, 1.072'si limited şirkettir. 2023 yılında kurulan şirketlerin 360'ı Belirli bir mala tahsis edilmemiş mağazalardaki toptan ticaret, 130'u İkamet amaçlı olan veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı ve 121'i Gayrimenkul acenteleri faaliyetleri sektöründe kurulmuştur.
- Kurulan yabancı ortak sermayeli şirketlerin toplam sermayelerinin %79,5'ini yabancı sermayeli ortak payını oluşturmaktadır.

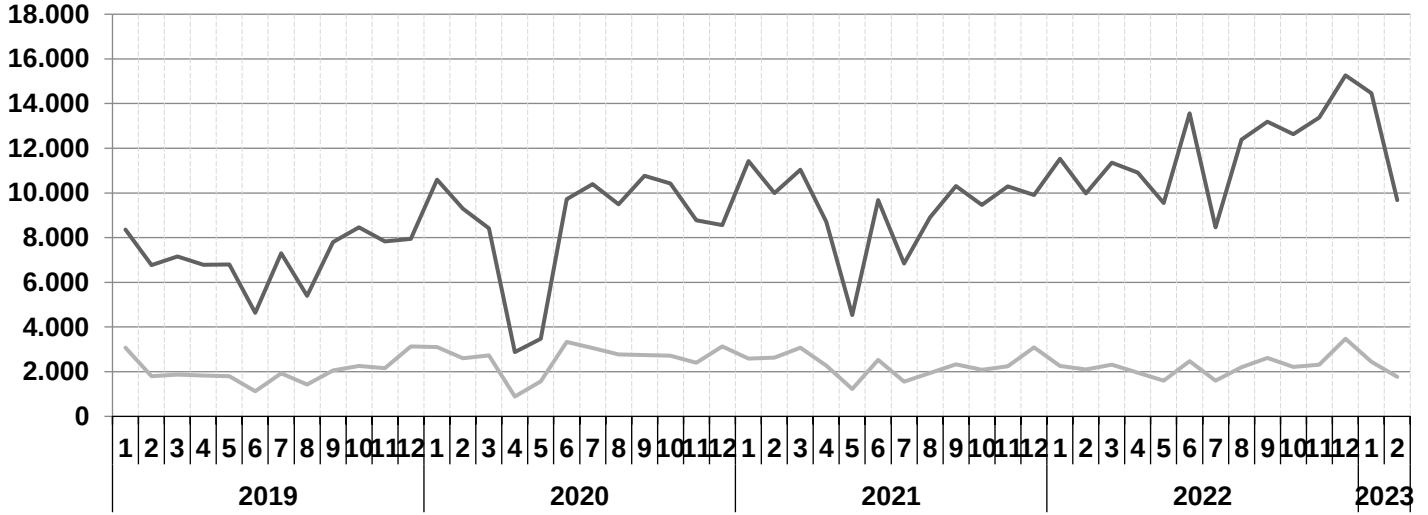
MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

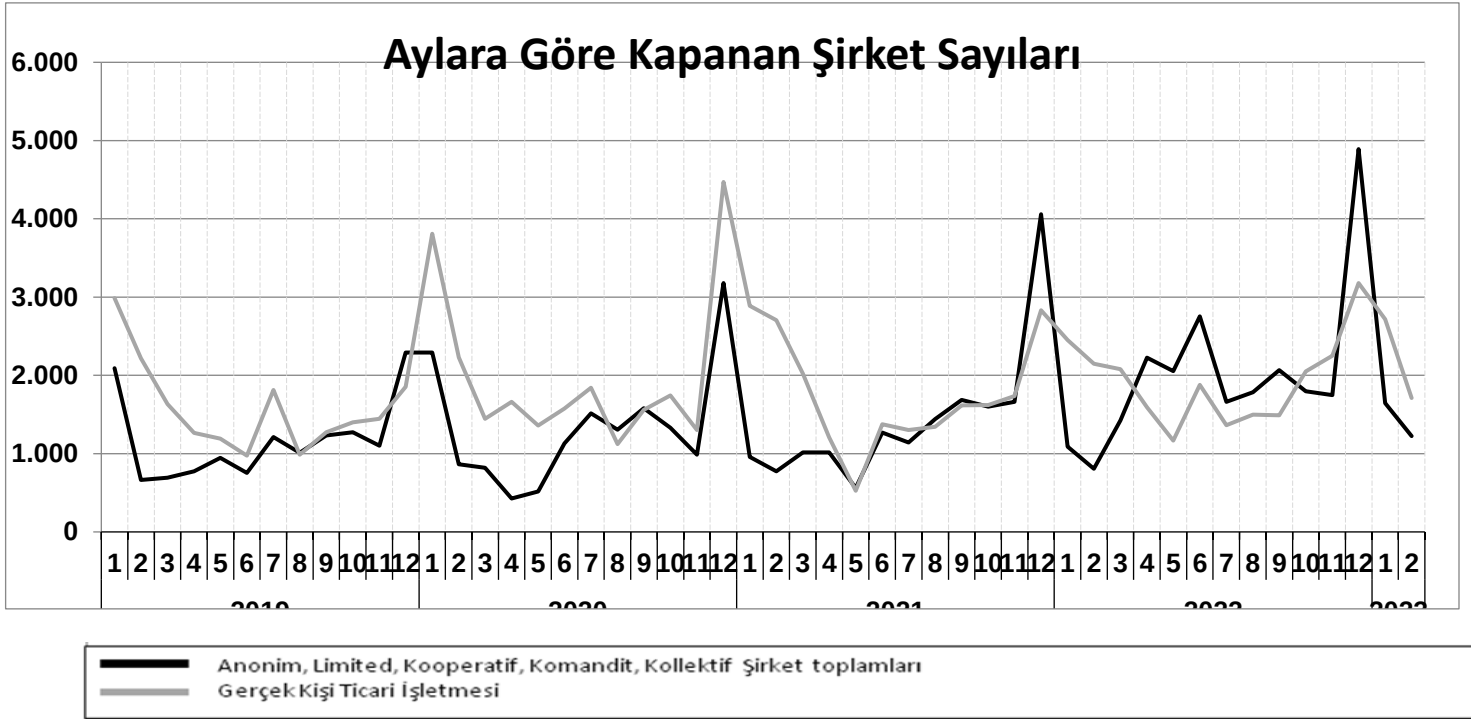
MALATYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

		Anonim	Limited	Genel Toplam
OCAK 2023	Sayı	122	1.298	1.420
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	160.407.010	1.408.386.900	1.568.793.910
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	134.674.950	1.182.229.550	1.316.904.500
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	84,0	84,0	83,9
ŞUBAT 2023	Sayı	128	1.072	1.200
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	186.740.624	883.739.000	1.070.479.624
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	144.231.875	637.842.775	782.074.650
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	77,2	72,2	73,1
TOPLAM	Sayı	250	2.370	2.620
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	347.147.634	2.292.125.900	2.639.273.534
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	278.906.825	1.820.072.325	2.098.979.150
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	80,3	79,4	79,5

Not: Yıllık olarak kurulan yabancı ortak sermayeli şirketlerin, sermaye uyruklarının illere ve faaliyet alanlarına göre dağılımlarının görüleceği tablolar hazırlanmıştır. İlgili tablolara <http://www.tobb.org.tr/resmi-istatistik-baglantisindan-ulasabilirsiniz>.

Aylara Göre Kurulan Şirket Sayıları

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi, Şubat 2023

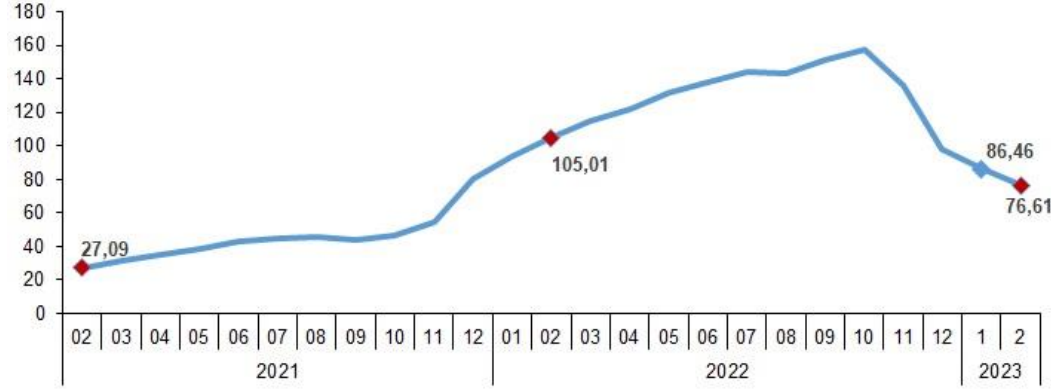
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yıllık %76,61, aylık %1,56 arttı

Yİ-ÜFE (2003=100) 2023 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %1,56, bir önceki yılın Aralık ayına göre %5,78, bir önceki yılın aynı ayına göre %76,61 ve on iki aylık ortalamalara göre %120,72 artış gösterdi.

Yİ-ÜFE değişim oranları (%), Şubat 2023

	Şubat 2023	Şubat 2022	Şubat 2021
Bir önceki aya göre değişim oranı	1,56	7,22	1,22
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	5,78	18,43	3,92
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	76,61	105,01	27,09
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	120,72	56,83	15,14

Yİ-ÜFE yıllık değişim oranı (%), Şubat 2023

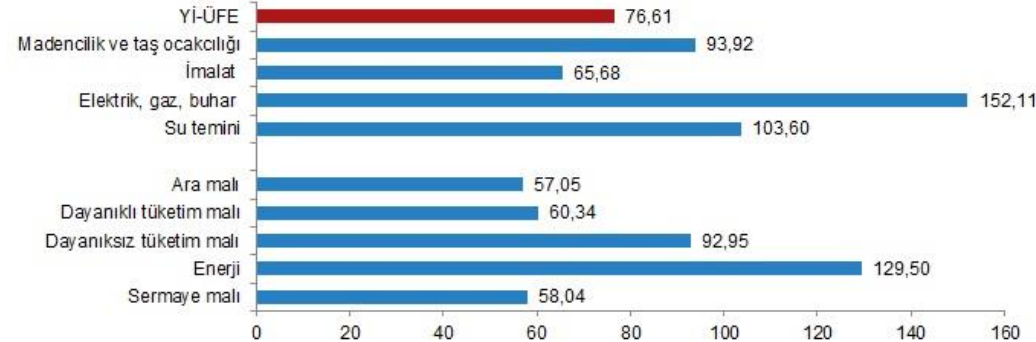

Sanayinin dört ana sektöründen imalat endeksi yıllık %65,68 arttı

Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %93,92, imalatla %65,68, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %152,11 ve su temininde %103,60 artış olarak gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %57,05, dayanıklı tüketim malında %60,34, dayanıksız tüketim malında %92,95, enerjide %129,50 ve sermaye malında %58,04 artış olarak gerçekleşti.

Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Şubat 2023

Sanayinin dört ana sektöründen imalat endeksi aylık %2,63 arttı

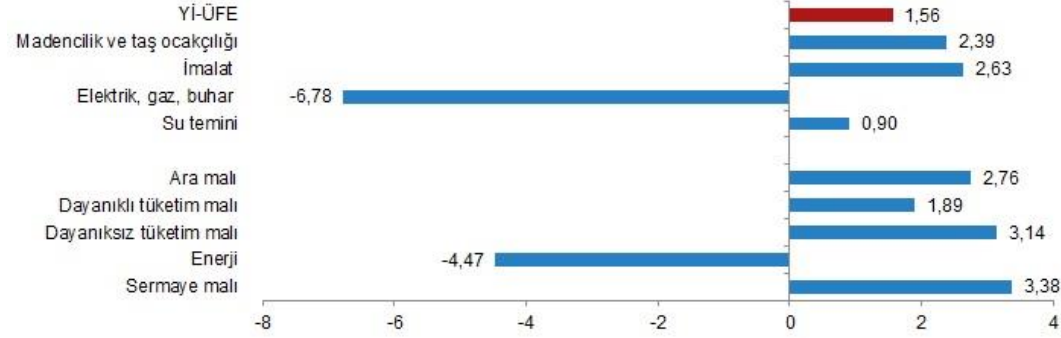
Sanayinin dört sektörünün aylık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %2,39 artış, imalatla %2,63 artış, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %6,78 azalış ve su temininde %0,90 artış olarak gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarının aylık değişimleri; ara malında %2,76 artış, dayanıklı tüketim malında %1,89 artış, dayanıksız tüketim malında %3,14 artış, enerjide %4,47 azalış ve sermaye malında %3,38 artış olarak

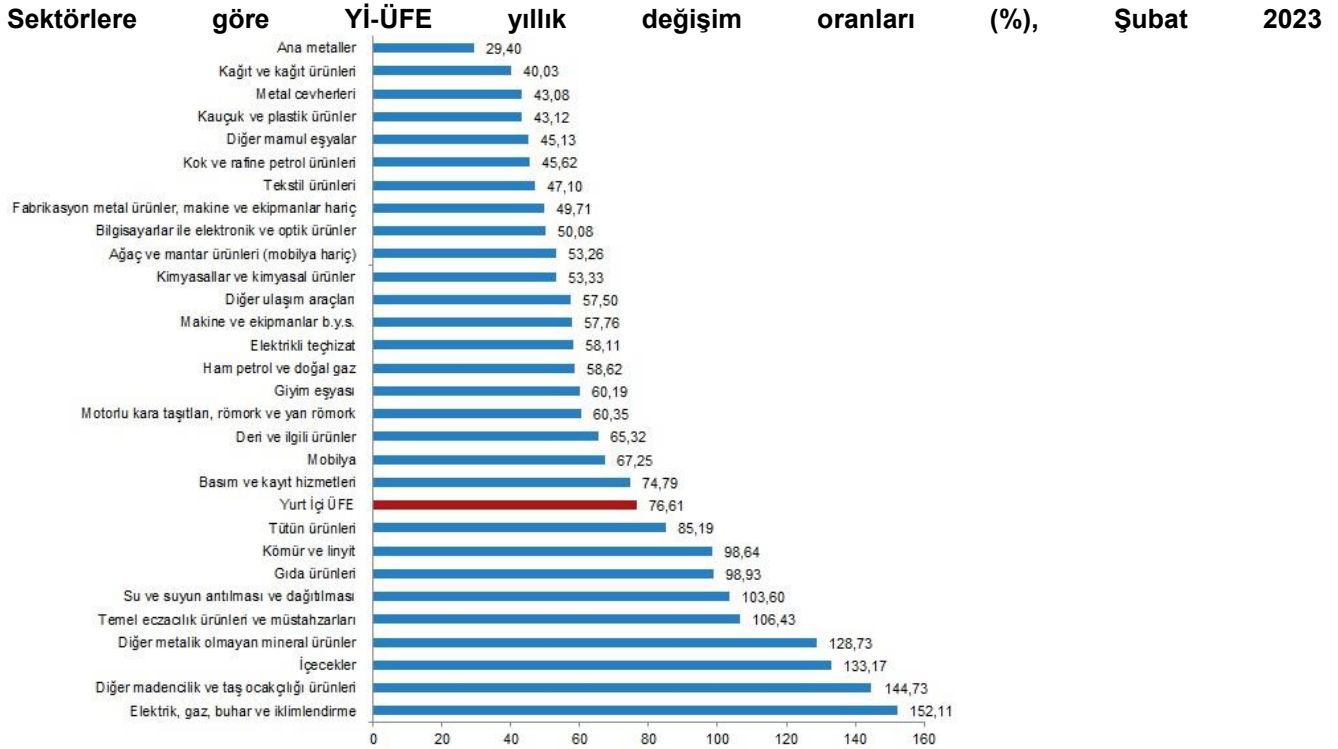
gerçekleşti.

Yİ-ÜFE aylık değişim oranları (%), Şubat 2023

Yıllık Yİ-ÜFE'ye göre 20 alt sektör daha düşük, 9 alt sektör daha yüksek değişim gösterdi

Yıllık en düşük artış; %29,40 ile ana metaller, %40,03 ile kağıt ve kağıt ürünleri, %43,08 ile metal cevherleri alt sektörlerinde gerçekleşti. Buna karşılık elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme %152,11, diğer madencilik ve taş ocaklığı ürünleri %144,73, içecekler %133,17 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

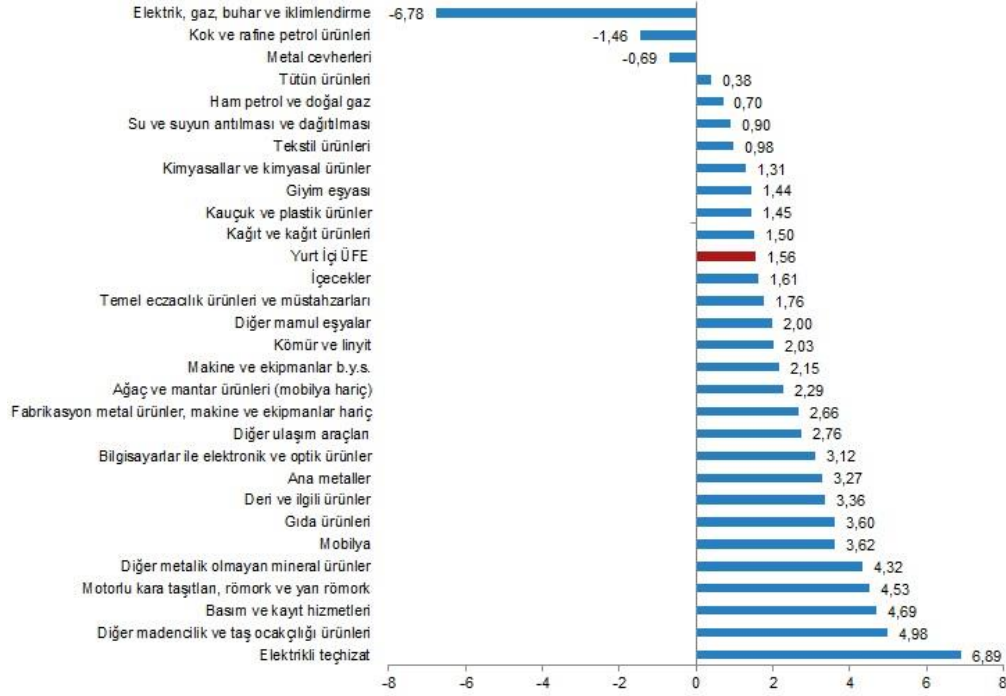

Aylık Yİ-ÜFE'ye göre 11 alt sektör daha düşük, 18 alt sektör daha yüksek değişim gösterdi

Aylık en yüksek azalış; %6,78 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme, %1,46 ile kok ve rafine petrol ürünleri, %0,69 ile metal cevherleri alt sektörlerinde gerçekleşti. Buna karşılık elektrikli teçhizat %6,89, diğer madencilik ve taş ocaklığı ürünleri %4,98, basım ve kayıt hizmetleri %4,69 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Sektörlere göre Yi-ÜFE aylık değişim oranları (%), Şubat 2023

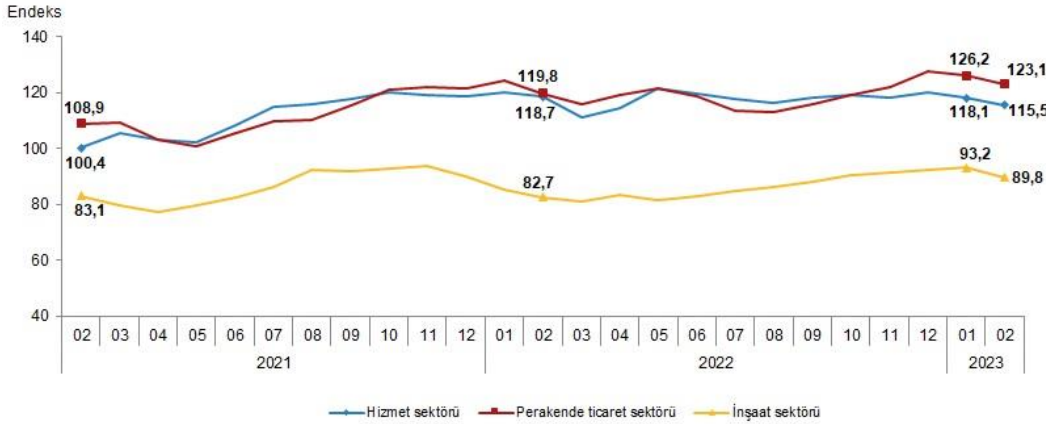
Hizmet, Perakende Ticaret ve İnşaat Güven Endeksleri, Şubat 2023

Uygulama dönemi her ayın ilk iki haftası olan işyeri eğilim anketlerinin 2023 Şubat ayında %42'si deprem öncesi cevaplanmıştır.

Güven endeksi hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde düştü

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksi Şubat ayında bir önceki aya göre; hizmet sektöründe %2,2, perakende ticaret sektöründe %2,4 ve inşaat sektöründe %3,6 azaldı.

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksleri, Şubat 2023

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksleri ve değişim oranları, Şubat 2023

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Ocak	Şubat	Ocak	Şubat
Hizmet sektörü güven endeksi	118,1	115,5	-1,7	-2,2
Son 3 aylık dönemde iş durumu	119,1	116,7	0,1	-2,0
Son 3 aylık dönemde hizmetlere olan talep	118,3	117,2	0,0	-0,9
Gelecek 3 aylık dönemde hizmetlere olan talep beklentisi	117,0	112,6	-5,0	-3,7
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	126,2	123,1	-1,0	-2,4
Son 3 aylık dönemde iş hacmi-satışlar	144,7	144,1	5,8	-0,4
Mevcut mal stok seviyesi ⁽¹⁾	102,2	103,4	-0,8	1,2
Gelecek 3 aylık dönemde iş hacmi-satışlar beklentisi	131,6	121,8	-7,7	-7,4
İnşaat sektörü güven endeksi	93,2	89,8	0,6	-3,6
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi	86,1	84,5	7,0	-1,9
Gelecek 3 aylık dönemde toplam çalışan sayısı beklentisi	100,2	95,1	-4,4	-5,1

(1) Mevcut mal stok seviyesi endeksinin artışı stok azalışını, azalışı ise stok artışını göstermektedir.

Ekonomik Güven Endeksi, Şubat 2023

Ekonomik güven endeksi 99,1 oldu

Ekonomik güven endeksi Ocak ayında 99,3 iken, Şubat ayında %0,3 oranında azalarak 99,1 değerini aldı.

Bir önceki aya göre Şubat ayında reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi %1,0 oranında azalarak 102,4 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %2,2 oranında azalarak 115,5 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi %2,4 oranında azalarak 123,1 değerini, inşaat sektörü güven endeksi %3,6 oranında azalarak 89,8 değerini aldı. Tüketici güven endeksi %4,3 oranında artarak 82,5 değerini aldı.

Ekonomik güven endeksi, Şubat 2023

Ekonomik güven endeksi, güven endeksleri ve değişim oranları, Şubat 2023

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Ocak	Şubat	Ocak	Şubat
Ekonomik güven endeksi	99,3	99,1	1,3	-0,3
Tüketici güven endeksi	79,1	82,5	4,6	4,3
Reel kesim güven endeksi	103,4	102,4	1,8	-1,0
Hizmet sektörü güven endeksi	118,1	115,5	-1,7	-2,2
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	126,2	123,1	-1,0	-2,4
İnşaat sektörü güven endeksi	93,2	89,8	0,6	-3,6

Endeks değerleri mevsim etkilerinden arındırılmış değerlerdir. Tüketici güven endeksinde mevsim etkisi bulunmamaktadır.

Kaynakça

BDDK

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Hazine ve Maliye Bakanlığı

TEPAV

Ticaret Bakanlığı

TOBB

TÜİK

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Türkiye İhracatçılar Meclisi